

Hanc Historiam à se scriptam, postmodum summus Pontifex existens,
afflictim doluit, & in Epistola. si bene memini 409. dicitur peni-
tentia, uerba lamentatur.

Eneae Silij poetae Venetis
de duobus amantibus Curialo et
Lucretia opusculum ad Maria-
num Sotinum feliciter

Incipit. Prefatio

Magnifico et generoso mi-
liti. dño Gaspari Slick
dño noui castri cesareo
Cancellario. ac tenax Egee cubi-
tiq; Capitaneo. dño suo p̄cipuo
Eneas filius poeta impialisq;
secretarius S. p̄. dicit. et se red-
dit emendatum Marianus Venetis
sterraneus meus Vir tū mi-
tis ingenij tum lāz multaz cu-
ius adhuc h̄c; visurus ne sim
heres: duos amātes sibi vt de-
scribere rogatū me h̄is dieb; fe-
cit Nec esse dixit rē v̄iā age-
rem. an more poetico fingerem
Scis qui vir sit Mirabē si tibi
expēdā. Nichil ei p̄ter formā
natura inuidit Homōcio est na-
sci ex mea faīlia debuit. cui par-
uoz hoīm est cognomē Vir est
eloq̄ns. iuris vtriusq; cōsultus
Historias omnes nouit. poetrie
peritus est Carmen facit et lati-
num et tuscum Philosophie tā-
scius q̄ plato Geometer quasi
Boetius Innumeris q̄h Ma-
crobio similis Nullū instrumē-
tum ignorat muscā. Agricultura-
ram quasi v̄gilus nouit Nich-
il civile ignotū viro. dum iue-
nili adhuc stabāt in corpore vi-
tes Alter eutellus. luctādi ma-
gister Non cursu. non salu. nō

restu p̄teat supari Precioso-
ra sut interdū parui corporis va-
scula. vt gēme lapilli q; testāe
Nec ab re fuerit qd de te Ti-
deo scribit Stacius: in hunc re-
fert. Maior in epiguo regna-
bat corpore virtus. dii formam
huic homi et immortalitatē si de-
dissent: etiā erat deus. Sed
nemo sortatus est omnia int̄ mō-
tales. Nullum adhuc nouū tū
pauca q̄ huic de h̄ieat Quid
q; minutissima etiā didicit.
Quasi alter. Appelles. sic pin-
git. Nichil emēdatus est nich-
il lucidius: q̄ sua manu scripta
codices. Sculpit vt Praxite-
les. nec medicine ignarus est
Abde virtutes morales. que ali-
os regūt ducūtq; . Noui meis
dieb; plerosq; studijs lāz de-
ditis disciplinis qui. admodū
habūdabāt sed h̄i nichil ciuili-
tatis habebāt. nec rēpublicā
nec domesticā regē noīat. Sū-
puit. Paglarensis. et furti vil-
liā accusauit. qui suam feram
ri. porcellos. vnu dū tapat emp-
am pullū retulerat Samianus
mediolanensis grauid; se puta-
uit. diuq; partū vitus est. q̄a
se vxor ascēdit. Vñ tamē iuris
maximū lumē habitū sūt In ali-
is vero vel fastū vel auariciā in-
uenies Vñ pliberalis est. Ol eo-
na semp ei d̄mus est honestis
hospitibus. nulli abuersus est
pupillos tuetur egros Cōsulatē

paupibz subuenit. uaduas in
uat nulli indigenti deest. vul-
tus eius quasi sociatus semp
est idē In adūis fortē aīm pre-
bet. nulla fortuna inflat. vsuci-
as non vt exerceat. sed vt cauo-
at q̄slibet nouit. Ciuibz dilec-
tus est. peregrinis amatus. Nul-
li odiosus. nulli grauis. At ho-
mo tantaz v̄tū. aut nunc rem-
leuiusculā erigat haud scio Id
scio. nichil michi illi negat fas
esse. Eum nāq; dū semis essem
v̄nice dilexi. Nec diminutus ē
amor. q̄uis sepatus sit Is q; cū
esset ceteris nature dōtibz p̄di-
tus. tñ hac maxie pollebat. vt
nullius erga se sterile esse amo-
rē lineret. Diuus ergo rogatus
nō sensui ēspuēdos. scripsi q; du-
oz amantū casus. nec finis hies
acta semis ē dū sigismūduus Im-
pator illic degeret Tu etiā ade-
ras. Et si verū hīs auribz audi-
ui. opaz amori de disti Ciuitas
v̄neis ē aut. qui te noīat v̄he-
mētq; affect. q; nemo te gal-
lioz fuerit. Nichil ibi amatorie
gestū te misciū putāt. Ideo hi
storiā hanc vt legas p̄cor. an
vera scripserū videas. Nec remi-
nisci te pudeat. si q̄d h̄mōi non
nūq; eueneit. tibi hō em̄ fucās
Qui nūq; sensit amoris. ignes
aut lapis est ā bestia Ille nam
q; vel p̄ deoz medullas. non la-
tet igneam familiam. Vale

Aneas filiius p̄eta Imp

ialisq; secretarius S. p̄ dicit
Mariano 3c h̄no v̄triusq; in-
ris interpreti. et sciui suo h̄em-
p̄tis haud conuenientē in etati
mee. tue vero et aduersam et re-
pugnantem. Quid enim est
quod vel me iam p̄ne quadra-
genariū scribē. vel te quinquage-
nariū de amore duemat audire
Iuuenes aīos res ista delectat
et tenera corda depascit Senes
em̄ tam ydonei sūt amoris audi-
tores. q̄ prudēcie iuuenes. Nec
quicq; est senectute deformius
que venerē affectat sine viribz
Inuenies tñ et aliquos senes
amātes. amatos vero nullum
Nam et matronis et puellis ē
despectū semiū Nullius amore
tenet mulier. nisi quem videt
etate florentē. Si q̄d aliter au-
dis. d. x̄p̄o subest Ego vero ag-
nosco amatorium scriptū michi
non cōuenire. q̄ iā meridie p̄ter-
gressus. in vespū feror. Sed nō
minus me scribē q̄ te p̄scere de-
de. Ego tibi de v̄o moigerus
esse. tu vide quid p̄stules. Nā
quanto es natu maturior. tan-
to equius est parere amicicie le-
gibz. Quas si tua iusticia non
veretur mandando infringere
nec stulticia mea timebit t̄ial-
gredi obediēdo. Tua in me tot
sunt beneficia. nichil negare p̄-
ticionum tuarū queam. etiam
si admiratū sit aliquid turpitu-
dinis patebo igit p̄ticioni tue

iam decies multiplicatē nec am-
plius negabo q̄ tanto conuicio
postulas. **N**on tū vt ipse fla-
gitas. fictor ero. nec poete vte-
mur tuba. dum licet vera refer-
re. **Q**uis em̄ tā neq̄ est vt mē-
tici vult cum se vero potest tueri.
Quia tu sepe amator fuisti nec
ad huc igne cares. **V**is tibi vt
duorū amantū hystoriam tex-
am. **N**e q̄cia est que te nō finit
esse senem. **E**ro moerigerus au-
piditati tue & hāc inguinis egrī-
tancie prurire faciam. **N**ec sin-
gam quādo tanta est copia veri.
Quid em̄ est toto terrarū orbe
amore omnium. **Q**ue ciuitas
q̄d opidulū que familia vacat
exēplis. **Q**uis tricesimū nac-
tus annū amoris causa nullum
pegit facinus. **E**go de me facio
diecturā quem amor in mille p-
iacula misit. **A**go superis gracias
q̄ struccas insidias milies fu-
gi felicior astro marce quē vul-
canus cū venē iacentē ferro il-
laqueauit reticulo decidendum
q̄ dijs cētis ontauit h̄ alienos
q̄ meos amores attingam ne-
dum vetusti cinēs ignis euoluo
scintillam ad huc viuente repe-
riam. **R**eferta aut̄ mirū amorem
peneq̄ incredibile q̄ duo ama-
res ne dicam amētes muicem
exarsere. **N**ec vetustis nec obli-
tatis vtar exemplis h̄ n̄i tēpo-
ris adentes faces exponā. **N**ec
trojanos n̄ babilonos h̄ n̄e

urbis amores audies q̄uis ex
amantibus alter sub arce na-
tus fuerit celo forsitan et hinc
fugē aliq̄d utilitatis licebit. **N**ā
cū puella que in argumentum
venit amatore p̄dito inter plo-
randum mestam et indignātez
exalauerit aīa; alter vero post
hac nūq̄ vere leticie particeps
fuerit cōmūcio quedā iuueni-
bus erit h̄is vt abstineāt iur-
gis. **A**udiāt igitur adolescen-
tule et hoc ex te casu videant
ne post amores iuuenū se eant
p̄ditū. **I**nstruit hec hystoria iu-
uenes ne milicie se attingant
amoris que plus fellis habz q̄
mellis. **S**ed omīssa lascīua q̄
hoīes reddit insanos v̄tatis in-
cumbant studijs que possessore
rē suū gl̄ia beare p̄t. **I**n amo-
re autē quot lateant mala. h̄
quis aliūde nescit. hinc poterit
scire. **T**u vale et hystorie quā
me cogis scribē attētus audi-
Urbem senas cor esto
v̄n tibi etān origo est
intēti **S**igismūdo **C**e-
sari. quot honores impēsi fue-
rūt iā vbiq̄ vulgatū ē. **P**alaci-
ū illi apud sacellū sancte m̄ate
sup̄ viā q̄ ad tophoz ducit por-
tā strictā: paratū fuit. **D**uc post
q̄ ceterimie pacte sunt cum ve-
niss̄. **S**igismūdos quoc̄ maris
tatas obuiā habuit nobilitate
forma etate ornatuq̄; pes non
mōles h̄ deas quisq̄; putauit

Si tres duntaxat fuissent
ille videri poterant: quas refe-
runt patidem per quietem vi-
disse. Erat Sigismundus licet
grandeus in libidinem pro-
nus. matronarum alloquens ad
modum oblectabatur et femi-
neis blandimentis gaudebat
nec suavius illi quicquam fuit: illu-
strum aspectu mulierum. Ut
ergo has vidit dissimiles equo
inter manus earum exceptus
est. et ad comites versus. ait.
Similes ne unquam hiis feminas
vidistis. Ego dubius sum. an
facies humane sint. angelici
vultus sunt celestes certe. Il-
le oculos humi deicientes ut ve-
ricandiores fiunt. sic pulchri-
res redduntur. Spatio namque
inter genas rubore. tales da-
bant oculos colores. quales indi-
cum ebur ostro violatum. aut
quales reddunt alba immixta
purpureis rosis lilia. Preci-
pua tamen inter eas nitore lu-
crecia fulsit. adolescentula non-
dum annos viginti nacta. in
familia camillorum predivitiis
viro menelao nupta. Indigno
tamen cum tamen deus domi serviret.
sed digno. quem vxor deciperet. et
sicut nos dicimus. cornutum quasi
certuum redderet. Statura mu-
licis eminentior reliquis. Co-
me illi copiose. et aureis lamis
similes. Quas non more virginum
retrofulas miserat. sed auro gem-

misque incluseat. frons alta. spa-
ciaque decetis. nulla intersecta ru-
ga. Supercilia in arcum tesa. pilis
paucis nigrisque subito in tuallo
disiuncta. Oculi tanto nitore sple-
dentes. ut in solis modo respicien-
tium intuitus eberaret. Hiis illa
et occidere quos voluit poterat. et
mortuos cum libuisset. in vitam resu-
mere. Nasus in filum directus. vo-
luntas genas equi mensura discrimi-
nabat. Nichil hiis gemis
amabilius. nichil oblectabilius
visu. Que cum mulier transiret. puam
utrumque discernebat foueam. Nemo
has vidit qui non cuperet osculari.
Os puam decetisque. labra corallini
coloris. ad morsum aptissima. de-
tes puuli et in ordinem positi
excrystallo videbantur. per quos ter-
mula lingua discurrens. non ser-
monem sed armoniam suavissimam
mouebat. Quid dicam menti spe-
ciem aut gule candorem. Nichil
illo in corpore non laudabile.
interioris forme iudicium fac-
ente exteriori. Nemo hanc asper-
xit. qui viro non invideret. Erat
insuper in eius ore multe facies.
Sermo is fuit. qualem rumor
est gracoꝝ matrem habuisse cor-
neliam sive hortensij filiam. Nec
suavis aliquid eius oratione
nec modestius fuit. non ut ple-
reque tristi facie honestate ostē-
debat sed alacri vultu modesti-
am. non timida non audax.
sed temperatum verecundie metu

virile aīn sub feineo cors gere
bat. Vestes illi mltiplices erāt
nō monilia nō fibule nō baltei
non armille deciat sed imacula
capitis mirifica. multi vniones
adamantesq; tū m digitis tū
m sero fūe. non helnā pulcri/
orem fuisse crediderū. quo die
patidē m diuio menelaus ex/
cepit. **N**ec ornacōrem andro/
machen cū sacris hectoris micā
ata est nupcijs. **I**nt has et ka
therina peruchia fuit que pau
lo post diem functa cesarem m
funerib; habuit. qui et gnātū
eius milicia aī sepulchrū dona
uit q̄uis infante. **V**nius quo/
q; mirabilis forme deas eluce
bat inferior tamē lucrecia erat.
Omnis de lucrecia sermo audi
ebat. hanc cesar hanc ceteri aī
mēdabant intuebantq; **Q**uo/
cūq; illa vtebat eo et oculi seq̄
bant astanciū. **V**nus tamē int
illos plus equo m illam fereba
tur. **E**urialus frāco quē nec for
ma nē diuicie amorē edebant
mepū duoz et triginta annoz
erat. **N**on eminetis stature s; le
te grateq; habitudis. **I**llustris
oculis malis ad grāz tubescen
tib; ceteris mēbris non sī qua
dam maiestate decoris stature
correspondētib; feliq; curiales
ppter longiquam miliciaz om
nes auro epaissi erāt. **V**ic quia
et domi habundabat et ppter
amiciciam cesaris magis mira

recipiebat. **I**ndies cenacōe cō/
spectib; hoīm reddebat longū
famulorū ordmē pone ducebat.
Tū equitales illi erant q̄les m
fabulis est ad troyā remisse mē
nomis. **N**ichil huic ad excitandū
illū blandū animi calorez
quē amorē vocant pret oclū de
erat. **S**ed vicit iuuetā et lupus
tū leta fortune bona quib; ille
nutrit nec potēs. **E**urialus sui
vt lucreciam vidit ardere puct
lam cepit. herensq; vului mil
latis vidisse putauit. **N**ec m/
pune dilexit. **M**ira res. **M**ulti
egregia forma iuuenes s; vnū
hūc lucrecia p̄ es honesti corpo
ris mulieres. s; hanc vnā. **E**u
rialus sibi delegit. **N**ō tū hac
ipā die vel m se flāmaz lucrecia
cognouit. **E**uriale vel ille lucre
cie amare se frustra vterq; pu
tauit. **V**t igit cerimonijs sa
cro cesaris capiti pactis modus
fuit et illa domum reūsa m **E**u
rialū tota. m lucreciam totis
Eurialus ferebat. **Q**uis nunc
tisbes et pami fabulam demire?
Ine q̄s noticiam p̄mosq; gra
bus vicinia fecit quippe domos
habuere cōtiguas. **T**empore cre
uit amor. **V**n nūq; se prius vi
derant nec fama cognouerant.
Vic frāco. illa etrusca fuit nec
lingue commercium intercessit
sed oculis tantū res acta est cū
alter alteri placuisset. **S**aucia
ergo graui curā lucrecia et igne

capta cecoriam se matris obli
uiscit virū odit. et alens vul
nerū vulnus: infixos pectori te
net **C**uriali vulnus. **N**ec vllā
mēbris suis q̄etem p̄bet. sc̄ūz
nescio q̄d obstat. apt. vt apli
us herere viro neq̄ā nil me iu
uāt eius amplexus. nil oblec
tāt oscula. fastidiū verba inge
rūt. peregrini semp̄ ante oculos
est ymago. qui hodie p̄or eāt
Casari. ex cute cōceptas e casto
pectore flāmas si p̄tes infelix
Si possem nō esse in egra vt sū
Noua me vis inuitā trahit **A**
liud cupido suadet. aliud mēs
Scio q̄ est melius. q̄d detrius
ē seq̄. **D** cuius egregia ac no
bilis. q̄d tibi cū peregrino est
q̄d in extraneo vretis. **Q**uid
thalamos alieni cōcipis orbis
Si virū fastidias. hec etiā p̄t
dare tra q̄d ames. **S**ed heu in
quenā illius est facies. q̄m non
moueat eius forma. eras ḡis
virtus. **C**erte mea pectora mo
uit. et ferat op̄. dispereo. dii me
licora dent. vach prodam ego
castos hymeneos meq̄ aduen
enescio cui credā. qui vbi ab
usus me fuerit abeat virq̄ sit
alterius et me pene reliq̄t. **S**
non is est eius vulnus. non ea
nobilitas aīmi videt. nec grā
forme illa est. vt timeā frau
des et amoris obliuia nostri et
dabit aī fide. **C**ur tuta timeā.
Accingaz et oēm moram pellā

Ego quoq̄ ita sum pulchra. vt
nō me minus ille velit. q̄ ego
ipsum cupiam. **S**ēper se michi
dabit si semel ad oscula fue
rit receptus mea. **Q**uot me ā
biunt proci. quocūq̄ pergo
Quot riuales ante fores ex
cubāt meas. **D**abo amori ope
ram. aut hic manebit. aut me
secum abiturus abducit. **E**rgo
ego et matrem et virum et
patriam relinquam. **S**euā est
mater. et meis semp̄ infesta
gaudis viro carē q̄ p̄tā ma
lo **P**atria illic ē. v̄ delectat vi
uere. **A**t famā perbā. **Q**uid
michi tumores hominum. q̄s
ipsa non audiam. **N**ichil au
det qui fame minis studet. **M**
te hoc fecerunt alio. siapi ele
na voluit. non inuitam aspor
tauit paris. **Q**uid dianam re
feram vel medeam. **N**emo ex
tantem arguit qui cum mul
tis errat. **S**ic lucretia. nec in
tra pectus minora incendia nu
trabat **C**urialus **M**edias iter
Cesaris curiam et **C**uriali do
mum. **L**ucretia edes habuit.
Nec pallaquam **C**urialus p̄
tere p̄terat. quin illam ex al
tis se ostentantem fenestris ha
beret in oculis. **S**ed erubuit
semp̄ lucretia cum **C**urialū
vidit que res cesarem dedit
amoris consciū. **N**am cum
ex sua consuetudine. nunc
huc nunc equitaret illuc. et hac

sepe tū hret: aī adūtit mutai fe-
minā **E**uriali aduētū. q̄ sibi q̄si
octauiano mecenates astabat
Ad quem vsus **E**uriale sicine
vris scias **M**ulier illa te ar-
det **S**emel tāp amāti inuidēt
Ubi ad edes lucrecie ventū est
Euriali oculos pilleo contexit
Nec videb̄ mqt qd̄ ames. ego
hoc spectaculo fruā. **T**ū **E**uri-
alus **Q**uid hoc signū ē **C**esar
Nihil mihi cū illa **S**; hoc facē
virāy est. ne cūstātes in suspi-
cō; abducas **E**āt **E**urialo spa-
dix equus adue cūcis. angisti
q; capitis. quem a buis aluus
a obesa tergoza. spectabile ēdō
bāt aīoso pectore choris luxori
ātē. q̄ sonāte tuba: staē loco nel-
ciebat. **R**utabat aurib; a col-
lectū fremēs voluit sub aurib;
ignē. densa iuba. et dextro iac-
tata tētibāt in āmo. **E**t cauās
tellurē solido cornu gūit sona-
bat vngula. **S**imil̄ illi fiebat
Eurialus viso lucrecia. **Q**ue li-
cet dū sola fuit claudē viā des-
tināsh̄ amori vt tū illū asperit
nec modū flāme nec sibi pone-
bat. **S**; vt fictus agē q̄ admis-
so igne cōburit̄ si chori pflant
alcus flāmescit sic iselip lu cre-
cia epādebat. **I**ta est sane vt
sapiētib; videt **H**umiles tātū
calas ihabitat castitas **S**olaq;
paupies affectu sano tenet et
q̄ domus se cōcet modico diu-
tes edes nescit pudicia **Q**uis

q̄s scūdis reb; epulcat semper
insolita appetat delicatas eligit
domos et penates magnos di-
ta fortune comes libido **I**ntū
eis igit̄ **E**uriolū q̄ sepe intūseū
tē lucrecia nec adōre opesce re-
potēs diu se cū cogitauit cui se
patefaceret. **N**ā q̄ tacitus adet
magis vut̄ **E**rat int̄ viri suos
30has teutimicos senex heroq;
fidus cui iā huiuerat diu. libem-
lit̄ hūc aggredit̄ amās. plus
nācōni q̄ homini credēs **I**bat
magna p̄cetū stipāte ca tua p-
vrbem **C**esar. iāq; lucrecie domū
p̄teribat q̄ vbi ad esse **E**urias-
lum onoguit̄ **A**desto mqt̄ 30
fia paucis te volo respice de or-
sū ex fenestra vbinā gēciū inuē-
tus ē huic similis vident̄ oēs
calamistrati sūt erecti gminētis
b; humetis aspice calat̄ es et
madido circo cōtoros cines
Oh. q̄les facies oēs lactea colla
ferūt **Q**uo sese oie ferūt q̄ for-
ti pectore **A**liud est̄ hoc homi-
num genus. q̄ terra nostra p-
ducit. senen hoc deorum est̄
aut celo missa progenies **O**h
ex his michi vitum fortuna de-
disset **N**ih̄ testes oculi essent
nunq̄ tibi narranti hec credis
dissem̄ **E** si fama fuerit p̄sel-
tare omnibus gentibus ger-
manos credo subiectam boree
fore plagam ex frigore mag-
no albedinem mutuari. **S**ed
nostim tu alios q̄ plurimos

inquit scias **T**u lucretia. Curia
alium fraconem nosti. **T**anquam me
ait sofias. **C**ur tamen hoc rogas
Dicit inquit lucretia. **S**cio quod in
apertum non ibit. **H**anc spem mihi
tua bonitas facit. **E**x his quae cesari
astant. nemo mihi est. **C**urialo
gracior. **I**n hunc animus meus
comotus est. nescio quibus exu-
ror flammis. **N**ec illum oblinisci
nec michi pacem possum dare. nisi
ei me facio notum. **N**am ergo oro
sofia. conueni. **C**urialum dic me ip-
sum amare. **N**il volo ex te ampli-
us. nec tu frustra hoc nuncium fa-
cies. **Q**uid audio refert sofias.
Hecce me me flagitia facere aut
cogitare heia. **P**ro dicit ne ego
dum. namque senex incipiam fallere.
quod iuuenis abhorui. **Q**uoniam
peius clara progenies huius ve-
bis extirpa nefandas flammam
e casto pectore ne obsequere dicit
spei. exaque ignem non egere a-
more pellit. qui primis obstat in
sulcibus. **Q**ui dulce malum blan-
diendo nutrit duri et insolentis
dum fuituti se dat. nec cum vult
exaltare iugum. potest quod si hoc re-
sciret maritus. heu quibus te ille
laceraret modis. **N**ullus diu
latere potest amor. **T**ace inquit
lucretia. **N**ihil loci tunc est
Nihil timet. quod non timet mo-
ri. **Q**uemque dedit exitum casus
fecit. **Q**uo misera progit sofias
reulit. domum infamem reddis
solaque tui generis eris adultera

Tutum esse facinus teris mille
circa te oculi sunt. **N**on finet ge-
mitus occultum scelus. nisi virum cog-
nati. non acille. seruum ut taci-
ant iumenta loquentes. et ca-
nes et postes et marmora te ac-
cusabunt. **A**tque ut sceles omnia
qui videt omnia. celare non po-
tes deum. disce quod pena patris com-
scie mentis et animus culpa
plenus sequitur ipsum timens nega-
ta est magnis sceleribus fides.
Compelle obsecro impium amo-
ris flammam expelle facinus me-
te casta horridum. **M**etue comu-
bitus novos miscere thalams
matris. **S**cio rectum esse quod
dicit reulit lucretia. sed furor
cogit sequi peiora. **S**ed animus
quantum precipitium instat et
ruit. **V**incit et regnat furor.
potensque mente tota dominaet
amor. **S**tat sequi quod regnum
iubet amoris. **N**imis heu mi-
mis reluctata sum frustra per-
fer si mei te miseret nuncium
Ingemuit super hiis sofias.
per quod has canas senectute com-
mas. fessumque crinibus pectus
et fida que probrui genera serui-
cia. precor supplex. siste furor
teque ipsam adiua. **P**ars sa-
nitatis est velle sanari. **E**tum
lucretia non omnis ait ingeni-
um reliquit pudor. **P**arebo tibi
sofia. amorem qui tegi non
vult. vnicum effugium est huius
malis. morte ut pruenam nefas

Exterius hac sofias voce mo-
derate inquit heri mentis effrene
impetus coherce aios. Nunc vita
es digna qua te nece digna pu-
tas. **D**ecretum est ait lucretia
mori. Admissum scelus collatum
vixit gladio vidit. ego ho-
nestius pueniam morte omittam.
Genus leti quo laqueo ferro pra-
picio veneno vidit. castitate
habet unum horum aggrediar. **N**o
paciar inquit sofias. **A**t lucretia
Si quis mori ostendit phibere non
potest ait. **P**rocia Cathonis mor-
tuo bruto cum feris sibi spectatum
esset carbonem ardentem ebibit.
Si tam peruersus inquit sofias in-
cubatur menti furor tue vite quam fa-
me insulenti est fallax sepe fama
est que malo meliore bono prope
nonnunquam dat. **T**ertium hunc
Euriolum et amori opam demus.
Meus erit iste labor tibi que mi-
fallor te affecta; dabo. **H**is dic-
tis mensum animam inflamavit amo-
re speque debet dubie mentis. **S**ed
non illi animus erat ut quod dixit
erat esset facturus differre ani-
mum seque querebat furor et inmi-
nuere ut sepe tempus exiguam flama-
mas et admittit egritudinem di-
es. **E**xistimavit sofias falsis
gaudij puellam producere do-
nec vel celat abiret vel mens
illius mutaretur ne si negasset
alius nuncius querebatur aut
in se manus mulier imiceret.
Sepe igitur ire atque redire se

finxit et illum gaudere amore suo et
tempus idoneum querebat quod inuicem
alta possent dixit. **I**nterdy non
fuisse loquendi oportunitatem non
numquam se mitti esse verum studij
ac in edictum gaudia distulit. **S**ic
diebus multis egrotum paruit ani-
mum. **E**t ne per omnia mentiret. semel
tamen aduersus Euriolum. **Q**uod hic
dilectus es ait. **N**ec illi querebat
quid hoc esset. respondit. **A**t Euri-
olus secrete cupidus arca puls-
sus. nullam mentis querebat dabat.
Igne furioso populante venas
qui totas penitus vorabat me-
dullas. **N**on tamen sciam nouit. nec
lucretie missum putauit ut oes
nimis spei habemus quam cupidit-
atis. **H**ic ubi ardere se vidit hunc
prudenciam suam miratus est. seque
multo citius increpauit. **E**n Euri-
ole quod sit amoris ipsum nosti. **I**o-
gi luctus. breues risus. parua
gaudia. magni metus. **S**emp-
morit. et numquam mortuus est qui
amat. **Q**uid tu his iugis inimi-
scas iter. **A**t cum se frustra. quod tam-
de ait in cassum miser amori re-
pugno. **N**um me licebit quod Ju-
lium liant. quod Alexandrum quod ha-
nibalē. viros armatos tefero.
Aspice poetas. **V**irgilius per fur-
nem tractus ad mediam tur-
rim prope pendit. dum se muliercule
sperat vltimum amplexibus. **E**x-
cuset quis poetas ut largioris
vite cultorem. **Q**uid de phis di-
cemus disciplinarum magistras.

at artis bñ viuendi p̄ceptoib⁹
Aristotelē tanq̄ equū muliē as-
cendit freno coeruit et calcari
bus pupigit **D**ixit equa p̄tās ē
cesaris **N**ō est v̄z qđ vulgo di-
cūt **N**ō bñ cōueniūt n̄c in vna
sede morantē maiestas et amor
Quis maior est amator q̄ nē
cesar **Q**uocies hic amorī op̄iā
debit **V**erailē dicit q̄ fuit for-
tissimus et c̄ra deorum sololes
pharetris et leonis spolio posu-
tis colū suscepisse passūq; ap-
tari digitis smaragdos et dari
legē rudib⁹ capillis et manu q̄
clauā gestare solebat p̄perante
fuso dupisse fila **N**atural est h̄
passio **S**ēnt ignes genus ahi-
gerū **N**ā nigē a viridi autē a-
marue aue **E**t varijs site iun-
gunt sepe colūbe **S**i v̄tū me-
mini q̄ ad pharacnē h̄culū scri-
bit **S**apho **Q**uid q̄drupe re-
feram **M**ouet pro coniugio bella
iunētū timidi ceruū p̄lia p̄scūt
et conceptū furoris dant signa
mugiētes **V**tunt hircane tigris
des **V**ulnificus ap̄tē dētes acut
Peni quatiūt t̄ga leones • aū
mouit amor • ardēt insane pon-
thi belue **N**ichil immane ē • nil
amori negatū **O**diū perit cum
tussit amor **I**uuenū feroces cō-
citāt flāmas sensibusq; fess⁹ rū-
sus ex̄ctos tuocat calores **V**ir-
ginum ignoto ferit igne pectus
Quid ergo nature legib⁹ teni-
tar **D**ia vicit amor • nos ceda-

mus amorī **V**bi firmata sūt
lena; q̄rit cui cētas ad nuptas
ferēdas omittat **N**isus huic fi-
dus comes erat • harū cerū calli-
dus magister **H**ic prouinciam
suscipit mulierailamq; cōducit
cui littere cōmittantur in h̄ac
sentenciam scripte •

Alutarem te Iucretia
meis scriptis si qua
michi salutis copia fo-
ret • sed omnis tūm sa-
lis tūm vite spes mee ex te pen-
det • Ego te magis q̄ me amo-
nec te puto latere meū ardore;
lesi pectoris **I**ndex tibi esse por-
tuit vultus meus sepe lacrimis
madidus • que vidēt te emisi
suspicia **F**er benigne te p̄cor q̄
me tibi ap̄tuo **C**epit me deus
tuum vinctūq; tenet eximia q̄
oibus p̄stas venustatis gracia
Quid esset amor aū hac nesci-
ui **T**u me cupidinis imperio sub-
icisti **D**ūgnauī diū fateor vi-
olentū vt effugerē d̄m h̄ vicit
meos conatus splēdor tuus • vi-
cerunt oarlorū radī quibus es
sole potētiō • **C**aptus sum tuus
nec mei amplius cōpos sū **T**u
michi et cibi • et potus vsum abs-
tulisti • **T**e dies noctesq; amo-
te de h̄dero • te vico • te expecto
te cogito • te spero de te me ob-
lecto • tuus est animus • te am-
sum totus • **T**u me sola seruare
potes solaq; p̄dē **E**lige horum

alioz qd mēdis habeas tēbe
Nec durior erga me v̄bis esto
q̄ fueras oculis quibz me colli
gasti Non peto tē q̄ndem vt al
loq̄ndi te copiaz habeā postulo
hoc tantū volūt littere mee. Ne
que scribo dicē possum coram te.
Hoc si das viuo. & felix viuo.
S̄m negas ep̄cūq̄ cor meū
qd te magis q̄ me amat Ego
me tibi et tui ōmendo fidei Da
le anime mi et vite sub̄dium
mee. **H**as vbi gēma signatas
accepit lena. festino cursu lu
creciam poscit eaq; sola inuen
ta hanc tibi ep̄l̄az m̄qt tota ce
saria nobilioz et potētia or̄ curia
mittit amator. vtq; sui te mi
serat magnis p̄cibz rogat Erat
lenocinio notata mulier. nec id
lucreciam latebat p̄mo iesteq;
tulit nephandā feiāz ad se mit
ti Atq; in eam v̄sa q̄ te ait sce
lestā in hanc domum audacia
mittit. **Q**ue te demēcia adire
meā p̄nciam suā sit Tu nobili
um edes ingredi tu matronas
tētare potēs et violare audes
legittimas faces. **D**ix me conti
neo quā in capillos inuolē tu
os Tu in des l̄as. tu me allo
q̄ris. tu me t̄picias. **N**ū plus
qd me decet at̄tēdē q̄ q̄ tibi
conuenit efficere hodie ne post
hac tabellas amatorias ferres.
Iocius venefica tuasq; litteras
teū de fer p̄mo da p̄cius vt la
cētē igniq; dedā. **A**rripiensq;

papirū mptes diūsas sūditet
calcatā sepe pedibz atq; cōspuā
incine rem p̄iecit. **A**c sic de te
suisi suplicū lena debēt. igne
q̄ vino dignior. **S**; abi ocus
ne te vir inueniat meus et q̄s
tibi remisi de te poscat penas.
Cauetoq; admodū ne aū cōspec
tū redeas meū. **T**imuis̄ alia
mulier. h̄ hec matronaz noue
tat mores et intra se inquit. **N**ē
vis maxie. q̄a te nolle ostēdis
Moxq; ad illam. **P**arce m̄qt
dñā. putauī me bñ facē. tibi q;
placitū iri. **S**i seuis est da ve
niā imprudēcie mee. **S**i nō vis
redeā. parebō. **T**u quē despiciat
as amatorē. videris. Atq; h̄is
dictis. e cōspectu recessit. **E**u
ualo autem inuento. **S**espia
iquit felix amator. plus amat
mulier q̄ amat. sed nanc non
fuit rescribendi ocium. **I**nue
ni mēstam lucreciā. **A**t vbi te
nomino tuasq; l̄as dedō. hila
rem vulam fecit. miliosq; pa
pirum basiauit. **N**e dubita
mox responsum dabitur. **E**t
abiens vetula cauit ne ampli
us inueniretur. no puerbis re
ferret verbera. **L**ucrecia vero
postq̄ anus euasit fragmenta
perquiritēs epistole particulas
q̄sq; suo loco reposuit et la ce
ra verba contexuit. iamq; le
gibile cyrogphū fecerat. **Q**d post
q̄ milies legit miliesq; doctul
ata. eadēq; inuolutū sindone it

preciosa iocalia collocauit. Et nunc
hoc expectans nunc illud verbum ma-
ioris horati bibeat amore. Eu-
rialeque scribere statuit. atque hinc
in modum dictam epistolam misit.

O sine sperare quod affectum non
licet. Euriale parce literis ac
nunciis me verare. De me illarum
ex grege credito. que se vendunt.
Non sum quam putas. nec cui
submittere lenam debeat. Quere
aliam iocantem. me nullus amor
mihi pudicus sequatur. Cum alijs
ut libet agito. Ex me nihil petu-
les. teque me indignum scias. Vale.

Dec epistola quibus durior Eu-
riale visa est et contraria
lene dicitis: via tamen ostendit ultro-
citroque literas misit tibi. Nec du-
bitavit Eurialus credere cui fide-
lucrecia probuisset. sed agebat
quia finis italici nescius erat.
Ideoque feruente studio curabat
ediscere. Et quia sedulum faciebat
amore: breui tempore doctus eua fit
solusque sibi dictavit epistolas. qui
prius ab alijs mutuabatur quicquid
etrusco sermone scribi oportuit.
Fidit ergo lucrecie nihil successe-
dum esse sibi. quod infamem miserat
fama: cum id se periculum latet. quod
alio vti nunc non potest. nihil
fidei amoris fuisse. cum quod nihil que-
ret inhonesti. Credere se fore pu-
dicam castissimamque. atque idcirco
maiori dignam amore. Insolentem
fama: honorisque sui perditam ne-
se non diligere sed maximo odio ple-

qui pudicitia namque amissa nihil
esse quod in se iam commendet. Formam
esse delectabile bonum. sed fra-
gile caducumque. et cui nihil pu-
dor assit nisi periculum detur quod pudici-
cia forme aduerperit. Eam diui-
nam esse mulierem. ipsamque utraque
doctrina plene scire. ac propterea colli-
a se. qui nihil ab ea potest libidino-
sum aut offuturum fame. Optare se
tamen alioque. ut animam suam qui scrip-
tis plene credi nequeat. vobis aper-
at. Cum hijs literis munera misit
non solum materia. sed etiam
opere preciosa.

Ad hec lucrecia sic rescrip-
sit. Accepi literas tuas. Jamque
nihil amplius de lena quero. quod
me ames non magnifico. quia nec
prius es nec solus. quia mea for-
ma decepit. Multi et amauerunt
et amant me alij. sed ut illorum sic
et tuus est vacuus labor. Dabam
verba tamen nec possum nec volo
inuenire me solam mihi fias hy-
ridio non potes. Aliter sunt domus
et aditus custodia clausi. Mu-
nera tua suscepi. quia oblectant
me opus illorum. sed ne quod tuum
genus apud me sit neue hoc pig-
nus videatur amoris remitto
ad te annulum quem mater mee
vix dedit ut apud te quasi pre-
cium sit venditorum ioculorum.
Nec enim minoris est gemma
eius quam munus tuum. Vale.
Ihs Eurialus sic replicavit.
Magno michi gaudio fuit

ep̄la tua q̄ finem querelis facit
de lena h̄ angit me q̄ amorē p̄
uip̄dis meū. **N**ā & si te plures
nullos tū ignis opandus meo
At tu hoc non credis q̄a loq̄ ne
queo teū id si daretur non me
otēpneres. **D** vna fieri possem
hyrūdo h̄ libencius tūiformari
in pulice; vellē ne in fenestram
clūdēs. At ego non q̄ neque
as h̄ q̄ nolis doleo. **N**am q̄d
ego n̄ animū ēspicō. **A**h in lucre
cia quid tibi te nolle. An si fieri
possit me nolis alloq̄ q̄ tuus sū
totus. **Q**ui nil magis cupio q̄
tibi gerē more; que si iubes in
ignem ire cicius obediā q̄ p̄ci
pias. **M**itte obsecro v̄bum h̄
si non dat facultas affit volū
tas tū. **N**e me v̄b eneca q̄ vitā
oaul̄ in p̄bes si non placet me
alloquiū perē q̄a nō sit impetā
dū obseq̄t. **S**z muta sententiā
illaz q̄ meū laborē vaciū dixit
tū futurū. **A**b sit hec crudelitas
mitior esto amanti tuo. **S**i per
gis sic loq̄ fies homicida n̄ du
bita facilius tū me v̄b intinēs
q̄ alius quis gladio. **D**esino
iam pl̄a p̄scē vt eclames tāuz
postulo. **N**ichil est q̄d obicias
nemo p̄t te h̄o phibere. **D**ic te
me amare & btūs sū. **M**unuscu
la mea quouis mō apud te sit
Gratū est illa te aliq̄n̄ mei ad
monebunt amoris sed pua illa
fuerūt et minora sūt que nunc
mitto tu tū noli spernere quod

amator donat. **M**aiora indies
ex p̄cia debent afferā cū ade ēt
ex me recipies. **A**nulus tuus nū
q̄ ex digito meo recedet. et illū
vice tua crebris osculis reddā
madidum. **V**ale deliciū me
um. et michi quod potes sola
cium dato. *

Sic cū frequentē replicatū
esset. in hunc tādē modū
lucrecia dedit ep̄laz. **V**ellem tū
bi **C**uriale morē gerere. teq; vt
peris amoris mei p̄cipē facere.
Nam id tua nobilitas meret̄
et mores tui deprecant̄. vt in cas
sum non ames. **T**aceo q̄ntum
michi placet forma tua et ple
na benignitatis facies. h̄ michi
non est vsū te vt diligā. nolco
meiplam. **S**i amare incipiam
nec modū nec regulam serua
bo. **T**u hic diu esse non potes
n̄ ego te postq̄ in ludū v̄neā
possem carē. **T**u me nolles ab
ducere at ego nollē manē. **H**o
uent me multatū exempli ā p̄
peganos amantes deserere sūt
ne tuam amorem sequat. **J**ason
Medeam cuius auxilio vigilē ī
teremit draconem et vellus au
reum asportauit reliquit. **T**ra
dendus erat theseus minorau
ro in escam. **S**ed **A**driane fre
tus consilio euasit. illam tamē
desertam apud insulam deser
uit. **Q**uid **D**ido infelix. que
profugum recepit. **E**neam nū
illi pegrinus amor itēitū dedit

Scio quāti periculi est amorē ex-
transeū admittē. Nec me tātis
obiciā discrimīnibz. Vos viri so-
libidinis estis animi furoremq;
magis opescitis. **F**eria vbi fure
et incipit sola pot morte assequi
in terminū. Non amat h msa-
nunt mulieres. Et si corūdeat
amor nil est amare seia tribili-
us. Postq̄ receptus ē ignis n-
famā auāmus nec viā. Vnicūq;
remediū est si copia sit amati.
Nam q̄ magis caremus magis
cupimus. nec discrimen time-
mus vllū dū nē libidini satisfi-
at. **M**ichi ergo nupte nobili
diuitiā osulū est amorē viā pre-
cludē. et tuo p̄sertū qui non pot
esse diuēnus. **N**e vel redpeya
phillis dicat vel alter. **S**apho
Ideo te oratū volo ne vltra me
ū expossas amorē et tuū vt pau-
laā opimas exāguasq;. **N**ā id
est viris q̄ seīs multo facilius.
Nec tu si me vt dicas amas id
ex me querē debes qd̄ in exicio
sit. **P**ro tuis donis t̄mitto aure
am crucē margaritis ornātam
que licz breuis sit non tā p̄cio
cacet. **V**ale. **N**on tacuit **E**uri-
alus hīs acceptis h vt erat no-
uis sc̄ptis incēsus calamū sulce-
pit atq; sub hac forma dicta-
uit epistolam:.

Alue aīe mi q̄ me tuis
litteris saluū facis. et si
non nichil fellis inimi-
cas. sed hoc spero me audito

distrahes. **V**enit meas ī manus
ep̄la tua clausa et tua gēma sig-
nata. **V**anc et legi sepe et deole-
culatus sū sepius sed hec aliud
suadet q̄ tuus vidē animus fu-
isse siogas me vt amare desinā
q̄a non expedit tibi p̄gnū flā-
mas amoris seq. **E**t p̄is exem-
pla deceptarū h hoc tā ornate
culteq; scribis vt mirari magis
et amare tuū ingeniū debeā q̄
obliuisci. **Q**uis est ille qui tunc
amare desinat qm̄ prudēciorem
et sapiēciore aiadūtit amicam.
Si meū imminuerē amorē vole-
bas non oportuit doctrina; tuā
osidisse. **N**am hoc est icensū ex-
tinguē sed ignē maximū ex p-
ua cōflare fauilla. **E**go dū legi
magis exarch. vidēs forme tue
p̄clare et honestati diūctam cē-
doctrina; **V**erba sūt tū quibus
rogas vt amare desistā. siogo
mōtes vt in planū viant atq;
fōtes sua exērat flūia. tam pos-
sem ego te non amare q̄ suum
relinq̄e phebus cursū. si possūt
carē mūbz sicilie mōtes ā ma-
ria piscibz ā feris filue poterit
et obliuisci. **E**urialus tu. **N**ō
est p̄nū viris vt reus lucrecie
flāmas exāguē. **N**ā qd̄ tu sep-
uū n̄ eo ascrib̄ p̄teriq; v̄ro. **S**ig-
nat h̄ nolo h̄ etamē nūc aggre-
di. **A**d ea me r̄ndē oportet q̄ m-
adūfū etulisti. **I**b̄ c̄o em̄ te nol-
le m̄ iāq; r̄ndere amati signi-
ficas quoniam mltas p̄gnus

amor dcepit exēplaq; pois sed
possem ego plures referre quos
fēie ēliquetūt **T**roylū hīc nosti
pami filiū **C**risis decepit **D**eī
phebū **H**elena pdidit aman/
tes **C**irte suos medicamētis v/
tebat in sues atq; in aliaz ter/
ga feratū hī iniquū est ex pauca
tū osuetudie totū vulgus cense/
re **N**ā hīc pginus et tu p/
duos tres v malos aut eciam
de cē viros oīs accusabis hor/
rebitq; et p/
totidē fēias ce/
tere oīs erūt odio in **Q**uin
pocius alia sumamus exempla
q̄lis amor **A**nthonij **C**leopatri
q; fuit et aliorū q̄s ep̄le breui/
tas referri non sunt **S**; tu **D**ui
dū legisti inuenistiq; post tro/
yam dirutā achinor plurimos
dum tmeāt pegrinis retentos
amoro nūq; in p̄tiam reuer/
tisse **D**eserunt namq; a ma/
tricibus suis carēq; pocius ne/
cessarijs domo regnis et alijs
que sūt in p̄tia cuiq; ḡtissima
volucunt q̄ amicas ēlinquere
Nec te rogo mi lucrecia cogi/
tes nō illa q̄ nōo sint amori ad/
uersa et q̄ pauci fecerūt **E**go ea
mēte te seq; vt p̄tuo te amē
fūmq; perpetuo tuus **N**ec tū me
pegrinū dixeris magis namq;
cuius sū q̄ qui hic nascit **N**ā
illum casus fecit ciuem me v̄ro
electio **N**ulla in p̄tia erit nisi
vbi tu sis **E**t q̄uis aliq̄n orin/
gat me hīc abire ēditus tamē

festinus erit **N**ec ego in tēto
mā reuertar nisi res op̄stitutus
cediaturusq; vt teū esse q̄dū
possim facile manendi apud te
reperiet occasio **M**ulta hīs in
ptib; cesaris negocia sūt **N**ec
michi omitti exp̄diēda curabo
Nūc legatōz fūgar nunc mu/
nus exercebo **V**icariū instrucia
cesarē hīc op̄ort; **N**āc ego p̄u/
ciā ip̄trabo **N**e dubita suauū
meū lucrecia meū cor spes mea
Si viuē absq; corde possum et
te ēlinq̄re possum **A**ge iam tādē
miserē amāris tui qui tāq; in/
ad solē liq̄scit **C**onsidera meos
labores et mod; iā demq; meis
mactarijs statue **Q**uid me tam
dū crucias **M**iror ego mei q̄
tot mala p̄p̄tū potuerim et qui
tot noctes isompnes duxi qui
tot ieiunia toleraui **V**ide q̄ ma/
cer sum q̄ pallidus parua res
est que spiritū alligatum cor/
pori detinet **S**i tibi aut parē/
tes aut filios occidissim nō po/
teās de me maius q̄ hoc suppli/
cium sumere **S**i fil me punis
q̄a te amo quid igit faceres q̄
tibi damnum dederit aut ma/
lum **A**h mea lucrecia mea he/
ra mea salus meum refugium
suscipe me in grāciam **D**enum
rescribe me tibi catū esse **N**ich
il aliud volo liceat me dicere
suus lucrecie sum **E**t reges et
cesares amāt suos vbi fideles
nouerūt **N**ec dii debignant re

reclamare q̄ amant. Vale spes
mea meusq; meus. Ut fr̄is q̄
fracta int̄ius. ic̄pugnabil̄ vi
det̄ ext̄ius. si p̄acies admo
tus fuerit mox of̄t̄iḡit. sic Euri
ali. v̄bis lucrecia victa ē. Post
q̄ em̄ sedulitatē am̄atis ap̄erte
cognouit. et ip̄a dissimulatum
patefecit amorē. atq; h̄is l̄is
Euriālo sic arguit

Non possum tibi amplius
adūlai nec te āplus Euri
ale mei amoris ex̄ptē habē pos
sū. Viciasti iāq; sum tua. Ne mise
ram. que tuas suscepi l̄as n̄imi
um multas ex̄p̄nēda sū p̄ialis
m̄hi tua me fides et prudētia iu
uet. Vides vt h̄ues que scriph̄
sti. In amorē iam tuū v̄mo si
me deseris et crudel̄ et p̄ditor
et oīm pessimus es. Facile est
semellā decipere. h̄ quāto facilis
tāto turpius. Ad huc res int̄ḡ
est si putas me deserēdā: dicito
an̄q̄ magis amor ardeat. Nec
incipiamus qd̄ postmodū ic̄p̄is
se p̄teat. Quis rex respiciēdus
est finis. Ego vt sc̄iax est pat̄ū
video. Tu vir es te mei et tui
curam habere oportet do me iam
tibi. tuamq; sequor fide. Nec
tua esse cupio m̄hi vt sim p̄p̄
tuo tua. Vale meū p̄fidū mee
q; ductor vite. Post hanc plu
res ep̄stole misse v̄tr̄imq; sunt
Nec tam ardent̄er scriph̄t Eu
riālus q̄ feruent̄er lucrecia re
spondit v̄nū iam v̄tr̄iq; de h̄e

rū erat simul oueniēdi. S; ac
duū ac p̄ne impossibile videba
tur oīm caus̄ lucreciam obser
uantib; que nec sola v̄nq̄ egre
dicebatur n̄ v̄nq̄ custode cate
bat n̄ tā diligent̄ bouē iunois
argus custoduit quā menela
us iusserat obseruare Iu. Vici
um hoc apud ytales late pat̄et
feinā suā q̄si thesaur̄ q̄s̄s̄s̄s̄s̄
dit meo iudicō minus v̄tiliter
Sūt enim fere h̄mōi m̄lic̄tes
om̄es vt id p̄t̄issimū cupiant
qd̄ mar̄ie de nega. Que v̄bi ve
lis nolūt: v̄bi nolis cupiūt v̄l
tro. hec si liberas h̄nt haberas
minus deliquūt. Ex̄inde tā fa
cile est inuitā custodire m̄lic̄tē
q̄ inferuente sole polliciam gre
gē ob̄suasse. Nisi suapte casta
fit mulier frustra maritū m̄ti
tur apporē h̄uantes eā. S; q̄s
custodit ip̄os custodes. Cautā ē
et ab illis ic̄p̄it v̄p̄ce. Indomiti
āial̄ est mulier nullisq; frenis
retinendy. Erat lucrecie sp̄rit̄
us frat̄ huic sepe tabellas om̄ise
rat Euriālo deserēdas h̄uc em̄
sui amoris osciū fecerat. Cū h̄
iḡ ouenit̄ Euriālū vt clam do
m̄ ic̄p̄iat h̄itatq; h̄ apud nou
cā suā lucrecie m̄c; quā lucre
cia sepe visitabat et ab ea sepi
us visitabatur nec em̄ magno
interuallo distabāt. Ordo ergo
is erat vt clauso m̄ cōclaū Eu
riālo p̄stquam inat̄er eccle
fastias auditiua ceterimomas

epiuisq; lucretia sup̄ueneret tā
q̄ m̄rēz domi quētūā q̄ non in
uēta ēditū expectar; interū vero
apud **Euriolū** est. Post biduū
statūtus erat t̄minus. at h̄j di
es tanq̄ am̄ v̄h̄ sūt amantibz
longi. vt b̄n̄ suspiciatibz hore p̄
ducte sūt. male suspiciatibz cor
repte. **S**; nō acisit amātū desi
deris fortuna p̄sentit nāq; in
fidias m̄rē at; vt dies v̄it eḡs
sa domū p̄uignū excludit. Qui
mor̄ euriolo triste nūccū tulit
Cui non minus q̄ lucretie fuit
molestū. Que postq̄ detectos
agnouit dolos; hac n̄ successit
alia inq̄t aggrediam̄ via. Nec
potis est m̄rē meis ob̄stēre volupt
tatibz p̄adulus viro affinis eāt
quē iā lucretia fecit archanoz
sciū n̄ em̄ poterat ignitus ani
mus q̄escē. **S**ignificat iḡ **Euria**
lo. h̄uc vt alloq̄tur. q̄a fidus
sit & cōueniēdi viā possit mon
strare. At **Euriolo** non videba
ē tūtū illi se credere. quē mene
lao sp̄ herētē intueba². & subel
se fallaciā vereba². Int̄ delibera
dū aut̄ iussus est **Euriolus** ro
mā petē. at; cū p̄t̄fice max̄io
de coronacōe t̄nsigere. Que ēs
tū sibi tum amice molestissima
fuit. Sed oportebat cesaris i
perū ferre. Iter ergo duoz mē
sū sit. **Lucretia** iterum domi ma
nē. fenestras claudē. m̄stas m
duere vestes. nusq̄ exire. **M**i
rari oēs. nec cāz noscē. **Bene**

ipe vidue videbant. & tāq̄ sol
defecisti. cūcti se putabant m̄te
nebis agere. **Domestica** q̄ eā
sepe maubātem lectulo et nū
q̄ letā videbāt: egritudini im
putabāt & quicq̄d ēmediocim
afferi poterat pquirebant. sed
nūq̄ illa vel cūcti vel thalamū
egredi voluit. nisi postq̄ redire
Euriolū et illi cesarē obuiam
esse cognouit. Tū em̄ q̄h̄ eḡui
somnia excitata lugubri veste po
sita & ornamentis ēdimita p̄
oribz: fenestras apuit. latibun
daq; illū expectauit. Quā vt
cesar vidit: ne nega āplius **Eu**
riale inq̄t detecta est ēs. **N**eo
ūq̄ absēte te lucretia vidē potuit
nūc q̄a redisti auroiā ēminus
Quis em̄ inobus assit amoris
Tegi non potest amor. nec ab
scōdi tussis. **J**oar̄is meū vt
soles cesar. & me intusum duās
Euriolus ayt. Ego quid hoc
sit non scio. **V**intus equorum
et pl̄xe barbe strepitus tue ill
am forsitan excitauit. Atq; sic
effatus lucretiam furtim as
pexit. & oculos coniecit in ocu
los eaq; post reditum prima
consalutacō fuit. **P**aucis de
inde interiectis diebus. **N**isus
Euriali fidus comes dum an
ius amici cause fauet. taber
nam specularis est. que post
Menelai domi sita. in lucretio
cameram retrorsū habebat in
tuitū. **C**ayponē iḡ sibi cōaliat

Spectatoq; loco **C**urialū ad-
ducit et hac inq̄t ex fenestra al-
loq̄ lucreciam poteris. **M**edia
inter utrūq; domū cloaca fuit
nec homī nec soli accessa triū
q; vlnarū distancia fenestram
lucrecie disternabat. **V**ic-
diu cōcedit amator. expectans
si quis casus lucrecia; ostende-
ret. **N**ec deceptus est. affuit tā-
dem lucrecia. cūq; huc atq; il-
luc respiceret quid agis ait **E**-
curialus vite rectrix mee. quo tē-
dis lumina meū cor. **D**uc huc
dirige oculos p̄fidium meum
Tuus hic **C**urialus ē. me me
assum. me respice. **T**u ne hic
ades inquit lucrecia. **M**i **E**-
curiale. **I**am te alloqui possū. vti-
nam et āplecti valeat. **A**d istud
Curialus nō magno conatu fa-
ciat. scalam huc admouebō. **O**b-
sera thalamū amoris n̄i gau-
dia nimīū distulimus. caue mi
Curiale si me vis saluā. fenest-
ra hic ad dextrā est. vicinūq;
pessimus nec caupini credendū
est que pua p̄unia et te et me
p̄deret. h̄ alia nicedemus via.
Sat est si hinc h̄momi n̄o pa-
tet accessus r̄ndit lucrecia. **A**t
m̄ inquit **C**urialus mores ē hec
visio n̄ te semel āplector meisq;
brachis teneo median̄ diu ex
hoc loco tractus est h̄mo missa
q; p̄ harūdinez sūt munera. **N**ē
Curialus in domo q̄ lucrecia
liberalior fuit. **S**ensit dolos so-

has seāq; frustra inq̄t amān-
conatib; obsto n̄ astu p̄uidio
et hera p̄bit et d̄ns infamiam
subibit. **E**x h̄is mal̄ facius est
vnū autē amet hera nichil no-
tebit si clam sit. **I**pa p̄ amore
ceca est. nec q̄d agat satis pro-
spicit. **S**i non p̄t custodiri pu-
dicia. satis est rumore; tollere
ne domus ifami s fiat neue pa-
ricidū omitterat. **A**dhibō et ope-
ram p̄beo meaz. **H**estiti quo ad-
potui ne omitteret nephas id q̄a
non licuit. meū ē curare ait q̄d
agit occultū sit et sic agere vt
nemo sciat. **C**omune malū li-
bido est nec homo est quē pel-
tis hec non agitet. **E**t ille casti-
or habet qui caucius agit. **D**ū
q; sic facit lucrecia; egressam
thalamo videt. aggressusq; fe-
minam. **Q**uid iam est inquit
q̄ n̄ amoris michi cōitas. **E**u-
curialus tibi nichilominus dilec-
tus est et me clam ames. vide-
as cui des fidē. **O**ramus q̄dus
sapie est nō amare. sed vt sic
ames ne palam fiat. **S**ola hoc
h̄i intūcio face non potes. **Q**ū-
ta m̄ aput te sit fides. **L**ongo iā
tpe didicisti. **S**i michi omittere
vis iube m̄ maxia cura est ne
amor iste detegat et tu penam
luas et vit oūm. **A**d hec lucre-
cia sic est vt ais sofia inq̄t et t̄i
bi magnā habeo fidē h̄ tu visus
es nescio quō negligēs et meis
adūsus desiderijs. **N**unc quia

spōte tē offeres vtā obseq̄is tuis
nō abs te decipi timēdo Tu scis
quātū ardeo diu ferre nō possum
hāc flāmā Iuuā me vt fil' esse
possumus. **C**urialus amōre lāg
uet' ego mōre Nil p̄uus est
q̄ obstare cupidini nr̄e. Si se
mel iuicē cōuenērimus tēpera
cius aābimus et nē tectus eit
aōr vade igit' **C**urialoq; viam
vnicā me accedēdi dicitō Si
ab hīc q̄dr̄iduo dū rustici fru
mētū afferūt. v̄ctoris p̄sonā
induat. opertusq; sacco tuitiā
p̄scalas ihozeū feiat. tute scis
thalam' meū ad scalas h̄re hos
tiū. **I**atq; oīa **C**urialo dicitō
Hic diē manebō. et dū eit tem
pus sola iacibili ero. **I**p̄e hostiū
ipellat dū solus sit. et ad me i
Sohas q̄uis **A**grebiae
aduū faciūus es. māioā
v̄ritus mala. puiciam sus
cipit. **C**urialoq; mueto aucta
ex ordine nūciat. q̄ ille iudi
cās lenia libēt. āplectit. seq; i
p̄tatis acāgit nec aliud q̄ritur
q̄ mimiā morā. **D**insensatū
pectus amātis o mētē cecā o
aīm audacē corq; intrepidum
Quid est tā muiū. q̄d tibi non
puiū videat. **Q**uid tā aspū q̄d
planū nō estimes. **Q**uid tam
clausū. q̄d tibi nō sit apertum
Tu oē discriminē pui facis tū ni
hil difficile cēses. **I**namis est
apud te oīs custodia maritorū
Nulle te leges tenēt. nulli me

tus **N**ulli pudorū obnoxius es
Dis labor tibi ē ludus **D**rerū
amoz domitor oīm **T**u viz pri
matē **C**elari acceptissi^m. diuī
cīs affluētē etate matuz. inbu
tū lās prudēcia claz copducis
vt posita purpuā sacco induat
vltū fūco tegat. suus ex dño
fiat. et q̄ nutritus i delicijs fue
rat. iā hueros in gestādis one
ribo apt; seq; publicū baulū
mēcede locet **D**re miādā pne
q; mēdiblē **D**irū alioq̄ cōfilio
guissi^m int' catuas v̄ctorz c̄nē
atq; in colluue illa feceq; hom
cōtubniū habuisse **Q**uis tñs
formacōm q̄rat maiorē. **H**oc ē
q̄ **D**uidius methamōphoseos
vult. dum fieri ex homib; aut
bestias scribit aut lapides ā
plantas. **H**oc et poetarū eximi
us **M**aro sentit dum **C**irtes a
matvēs in tga feratū v̄rti cāta
uit. **N**ā ita est. ex amoris flā
ma sic mens hoīs alienet. vt
paz a bestij differat. **I**mq; cro
ceū titāis aurora ābile iā diē
ēferabat optatū moq; suum
rebo colorem appolo reddēs ex
pectantē recreat **C**urialū q̄ tē
se fortunatum b̄uzq; cēsuit cū
admixtū vilib; suis noscēdy vi
dit **P**ergit ig; i ḡssusq; lucre
cie domū frumēto se onciatut.
positoq; i horreū tico vltimus
ōscēdē cū fuit **A**t; vt eāt p̄doc
tus hostiū maical thalāi q̄d
i medio scalaz clausū impellit

Itq; intro recipit & reclushe fo
rbo solam lucreciam serico mo
teta videt Atq; sedes ppius sal
ue mi anime inquit. salue vni
cu vite phidiu spelq; mee Nunc
te solam offendi Nunc qd se
per optau semotis arbitris te
amplectar. nullus ia paties.
nulla distacia meis obstat oau
lis **L**ucrecia q'uis ordine ipa
debisset. pmo cogressu stupuit
nec eurialum h' spm se videre
putauit. vt q' viru tantu ad ea p
iaula ituz sibi non suadebat.
At vbi inter amplexus & oscu
la suum cognouit **E**urialu. tu
ne hic es paupale **T**u ne h
ad es euriale **E**t rubore pge
nas niso coplexa est actus ho
minem. et media fronte conspi
cat **M**oxq; repetes fmonē deu
qnto. ayt discrimini subiecta
ti **Q**uid aplius dica. **I**a me ti
bi carissima scio **I**a tui amoris
feci piulum. **S**ed neq; tu me
alia muenies. dy tantu fata seau
det & amori nro pperu cuetu
dent **D**um spūs hos regat ar
tus p te nemo lucrecie potes cit
Nec maritus quide. si vite ma
ritum appello. qui mihi inuite
datus est & inque a ius nunq
consentit meus. **S**ed age. mea
voluptas meum delictu abicito
sacru hunc. teq; mihi vt es on
de **E**pue vctoris spem hos fu
nes missos face **E**urialu me vi
dere concedito. **I**a ille de p' fitis

sordibus osivo fulgebat elau
ro. et amoris in officiu p'ius
ibat **C**u solias an hestiu pul
fitas **C**auete inquit amates.
nescio qd teru q'as **M**enelaus
huc festinat. tegite furta vna
dolusq; viru fallite **N**ihil est q
egredi putetis **T**u lucrecia la
tibulum puu inqt s' b strato est
illie p'ciose sut es. **S**cis qd tibi
scapsera **S**i te meau exite vir
aduertaret. ingredere huc tutus
his tenebris eris **N**eq; te mo
ueris. neq; screatu dederis. **A**n
ceps quid agat eurialus mu
lieris impium subit **I**lla foras
patefactis ad seriu redit **T**u
Menelaus et vna **B**ertus al
sūt. ciroq'pha nonnulla ad repub
lica p'tinētia q'fieri **Q**ue p'ft
q' nullis mueta sut serinij. in
latibulo nro iqt menelaus for
fita erit **L**umēq; affer. hic i
tus q'rendy est **D**is exterritus
Eurialus vobis exaguis fit.
iaq; lucrecia odisse incipit atq;
intra se **D**eu me fatuum inquit
Quis me huc venire opulit. n
leuitas mea. **N**unc de phensus
sum. nunc infamis fio. nunc ce
saris graz p'do. quid graz. **V**e
na m' vita sup'it **Q**uis me hic
vium eripiet. **E**mori certu est
D me vanu et stulto. oim stul
tissimum **I**n hac sentina volēs
cecidit. qd he e amoris gaudia
si tati emunt. **B**reuis e illa w
luptas. dolores longissimi **D** fi

nos hoc p̄ regno celorū subie-
tus **M**ia est hoīm inſcicia la-
bores breues nolumus p̄ lōgil-
ſimis tollere gaudijs Amoris
cā cuius leticia fumo opari pōt
inſinitis nos obiectamus āgul-
tis **E**cce meipm iā ego exē-
plum iā fabula oīm ero n̄ q̄s
epit̄us pateat ſcio • **V**inc ſi me
deoz q̄ſp̄iam traxerat niſq̄ me
tuſus labor illaq̄abit **D**eus
ecipe me hinc p̄ce iuuetuti mee
Noli meas metiri ignoſcias
Heterua me vt horū delictorū
p̄itencia; agam • **N**ō me ama-
uit lucrecia • h̄ q̄ſi ceruū in caſ-
ſes voluit dephendē **E**cce venit
dies meus • nemo me aduua-
re pōt niſi tu deus meus • **A**udie
tam ego ſepe mulierū fallacias
nec declinare ſciui • **A**t ſi nunc
eualeſero nulla me vnq̄ mulieis
tegra deludet **S**ed nec lucre-
cia m̄iorib; vrgebat moleſtijs
que non ſolū ſue • ſed amantis
quoq; ſaluti timebat **A**t vt eſt
in piul' ſubitanis mulierū q̄
vivorū p̄ncipius ingeniū exco-
gitato ē medio • **A**ge inquit vir
Ciſtella illic ſup fenestra ē vbi
te meminī momimēta nonnulla
reōdiſſe **V**ideamus an illic a-
roq̄pha ſint reclusa • ſubitoq; in-
curtes tanq̄ vellet apire ciſtellā
latent illam de ceſū mpulit • **E**t
q̄ſi caſu cecideſſet • proh mi vir
ait adeſto • ne q̄d dampni ſen-
ciamus **C**iſtella ex fenestra de-

cidit • p̄ge ocuus ne iocūlea vel
ſcripture diſpereāt **I**te ite ambo
quid ſtatis • ego hinc ne q̄s ſur-
tū faciat • ocul' h̄uato • **V**ide au-
daciā mulieis **I**nūc q̄ fem-
inis credito **N**emo tā oculatus
eſt vt falli non poſſit • **I**s dum
tarat non fuit illuſus que con-
tūp' fallē nō tētauit **O**lus fortu-
na q̄ ingenio ſumus felices
Motus h̄o facto menelaus • **B**e-
tiſq; vna repete in viulū ſe p̄ci-
pitāt **D**omus etruſco more al-
cice fuit m̄l'iq; q̄dus d̄ſcēdēdi
erāt **V**inc datū eſt **E**urialo ſpa-
cū mutadi locū qui ex monitu
lucrecie in nouas latebras ſe re-
cepit **I**lli collectis ioculib; ato-
q; ſcriptis q̄a cirōq̄pha q̄ que-
ſierāt nō repererunt • ad ſcrinia
iūx que latuerat **E**urialus trā-
ſeūt • vbiq; vti op̄tes facti cō-
ſalutata lucrecia reſeſſerūt **I**lla
abducto forib; peſſulo • exi mi
Euriale • exi mi aīe inq̄t • **V**eni
gaudioz ſūma meorū • veni ſōs
delectacōnum m̄ſarū • ſcario
legicie fauū mellis vini dulcedo
m̄corpāl' mea iā tuta ſūt om̄ia
iā n̄ris h̄moib; lib' cāpus pat;
In locis eſt āplepib; tūtus • ad-
uerſari oſculis noſtris fortuna
voluit • ſed aſpiciunt dij noſtrū
amorem • nec tam ſidos amā-
tes deſerere voluerunt • **V**eni iā
meas in vlnas nichil eſt quod
amplius vteare meum lilium
roſatūq; amulū • **Q**uid ſtas

Quid times. tua hic sum lucre-
cia quid cōtatis lucreciā am-
plexari. **E**urialus vix tādē fore-
midine p̄fita sese recipit con-
plexusq; mulierē. **N**ūq̄d me
m̄q̄t tātus inuasit timor. **S**ed
digna tu es cuius cā talia tollet
rēt. **N**ec istec oscula et tā dulce
ces āplūs obueniēte cupiā gra-
tis debēt. nec ego vt verū fate-
or satis emi tm̄ bonum. **S**i post
mortē rursus viuere possem. te
q; p̄frui. emori milies vellē: si
hoc p̄cio cui possent āplexus co-
emi. **O** mea felicitas o mea bea-
tudo. **V**isū video. an ita ē. **T**e
neo te an somni s̄ illudor vāis
Tu certe hic es **E**go te habeo.
Erat lucrecia leuū vestita pal-
la. q̄ membrīs absq; ruga here-
bat. nec vel pectus vel clunes
mēciebat. vt erāt artus: sic se
ostentabāt. **G**ule candor inual-
oculorū lūmē tāq; solis iubar
Inuitus letus. facies alactis
gene veluti lilia purpureis in-
mixta ros. **R**isus in ore suavis
atq; modestus. **P**ectus āplū
papille q̄si duo puica poma ex
vtrōq; latere tūescebāt pruriū
q; papitātes mouebāt. **N**ō
potuit **E**urialus vltra stimulū
cohibere s̄ oblitus timoris: mo-
destiam quoq; ab se ēp̄ulit ag-
gressusq; feminam. **I**am m̄q̄t
factum sumamus amoris sic
verbis ingererat. **O**bstabat
mulier. curamq; sibi honesta

ti s̄ et fame esse dicebat nec
aliud eius amorem q̄ verba
et oscula poscere. **A**d que sub-
ride ns **E**urialus. aut scitū est
m̄q̄t me huc remiserat nesci-
tū. **S**i scitū nemo est q̄ nō ce-
tera suspicet. **S**in vero nescitū
et hoc quoq; sciet nullus. **H**oc
pignus amoris est moriar p̄us
q̄ hoc careā. **A**h scelus est in-
quit lucrecia. **S**celus est refert
Eurialus. vōis nō vtī cū possis.
An ego occasione m̄ concessam
tū q̄hā tū optatā mittere. **A**c-
ceptaq; mulieris veste. pugnā-
tē feminā q̄ vicere noleb at ab
negocio vicit. **N**ec vneris h̄
sacietatē vt hamoi og nita. **T**ha-
mar p̄p̄rit: sed maiorē h̄i exi-
tauit amoris. **M**eōr tū disci-
minis **E**urialus postq; vini cibi
q; paulisp̄ haufit: repugnante
lucrecia recessit. **N**ec finestre
quispiā suspicatus est. q̄ vnus
exbaul putaret.

Admirabat seipsū **E**u-
rialus dum viam p̄ge-
ret. **D** si nūc se obuiū
michi daret cesar. meq; agnos-
ceret q̄m illi habitus hic suspi-
cionem faceret: q̄m me videret
Fabula omnibus essem. et illi
iocus nunq; me missum face-
ret. donec sciret omnia. **D**icen-
dū sibi esset. q̄d hec rustica ves-
tis vellet. **S**ed fingere n̄ h̄ac s̄
aliā me dicere adijisse matronā

Lucrecia nūq̄ p̄dētē q̄ me sus-
cepit suauitq̄. **D**ū sic loquit̄
Nisū Achaten. **O**limūq̄ cū
eosq̄ preit. nec p̄us abhis cog-
nitus est: p̄domi fuit. **U**bi p̄hi-
tis laccis p̄resta q̄; sūpra: retū
pandit euetū. **D**umq̄; q̄s timor
q̄s gaudiū m̄cessit meōrū nā-
tat nūc timenti similis nē exul-
tati sit. **I**nt̄ timendy aut̄ heu
me stultū m̄q̄t̄ feie meū om̄si
caput. **N**on sic me p̄t̄ amonu-
it. dū me nullius feie fide se q̄
debē docebat. **I**lle feiam dice-
bat aīal esse m̄d̄mitū. m̄fidū.
mutabile. crudele mille passi-
om̄bo deditū. **E**go pat̄ne inme-
mor discipline vitā meā muli-
erale credidi. **Q**uid si me one-
ratū frumēto aliquis agnouit̄
q̄s dedecus: quenā infamia mi-
chi et meis posteris euemisset
Alienū me cesar fecit̄. tanq̄
leuem et in sanū potuist̄ me cō-
tēpnē. **Q**uid aut̄ si me vir dū
serimia versat̄ latētē muemisset
Seu a est lex **J**ulia me chis. **E**x-
igit tū dolor mariti maiores pe-
nas q̄ lex vlla cōcesserit. **N**e-
cat h̄ ferro. ne cat ille cruentis
p̄beribz. **S**; putemus viz p̄p̄cis
se vite mee. **N**ū me i vīcul̄ cōie-
cist̄. aut̄ infamē **C**esari tradis-
dist̄. **D**icamus: et illius mē ma-
nus effugere potuisse q̄a m̄er-
mis erat: quia michi fidus en-
sis herebat lateci. **A**t vir comi-
tatus erat et āma ex pariete p̄-

debāt captū facilia. **I**n domo lē-
gus famuloz cōdo. **C**lamores
mox inualuist̄ et hostia fuisset
clausa. tū de me supplicū sūp-
tū fuisset. **D**eu me dementē. nē
la me prudēcia liberauit hoc dis-
cimine h̄ casus t̄m. **Q**uid casus
p̄mo et p̄optū ingeniū lucre-
cie. **D** si oam feiam. o amatrix
cē sapientē. o insignē et nobis
lusti^m amorē. aut̄ me tibi nō cre-
dā. **C**ur tuā nō seq̄r fide. **M**ille
m̄ si assint ceruices om̄es tibi
cōmittam. tu fidelis es. tu cau-
ta. tu prudens scis amare et
amātem tueri. **Q**uis tā cito ex-
cogitare potuist̄ viā. qua q̄retes
aūteret vt tu ip̄a cogitasti. **T**u
m̄ h̄ac vitā suast̄. eādē tibi de-
uoueo. **N**on meum est sed tu-
um quod spiro. **N**on erit mi-
hi durum perdere p̄opter te
quod p̄ te teneo. **T**u vite mee
uis habes. tu necis imperium.
D candidum pectus o dulcem
līguam o suaues oculos. **D** mo-
gemum velox. **D** membra mar-
morea fictiq̄; plena quando e-
w̄s reuisam. quando iterum
corallina labia mordebo quā-
do tremulam linguam ori meo
in murmurantem denuo sentīā
Papillas ne vnq̄ illas retrac-
tabo. **P**arum est ait **A**chates
quod m̄ hac femina vidisti. q̄
p̄opior est feminareo formo-
sior est. **N**on **C**andalieregis
Idia formosa v̄por formosior

fuit. q̄ ista est. **N**ō miror illū
lū voluisse nudā ratio demon/
strari. Ut plenius sumeret gau/
diū. **E**go q̄; infide facere si faul/
tas est; lucretiā tibi nudā onde/
te. **A**lib̄ aut̄ nec tibi effari q̄n/
ta sit eius pulcritudo possem n̄.
tū q̄ solidū q̄ plenū meū fuerit
gaudiū potes cōsiderare. **S**; cō/
gaude meū quia maior fuit
mea voluptas q̄ q̄at exp̄i. **S**ic
Curialus cū **A**chate nec pau/
tiora seā lucretia dicebat. **E**i/
us tū tāto m̄ior leticia fuit. q̄
taci m̄ior. **A**lijs fidē non habu/
it ut te poss̄ referre. **S**ohc p̄ v/
reāidia totū si audebat nātare

Pacorus interea panno/
mus eques domo no/
bilis qui cesarem seq̄/
bat ardē lucretiā cepit et quia
formosus erat redamari puta/
bat solaq; seie pudiciā ob/
stare sibi rebat. **I**lla sic mos/
est nostris dū ab omēs vultu/
blādo inueba. **A**rs est sū dcep/
tō potius. ne verus amor palā
fiat. **I**nsanit **P**acorus nec cō/
solāi pōt. nisi lucretie mētē p̄/
senciāt. **S**olēt matrone senen/
ses ad p̄mum lapidem sacellū
diues. **M**arie q̄s in bethleem nū/
cupant sepius visitare. **H**uc lu/
cretia duabo comitata virgini/
bo et any q̄dā puicilcebat. **S**e/
q̄t **P**acorus violā i manu gel/
tas. **S**autatis folijs. i cuius col/
lo eplam amatoriā subtilib̄

istriptam mēbranis abscōderz.
Nō mirere. **T**radit ei cicero yli/
adē omnē ita subtilit scriptam
sibi onlam fuisse vt testa nucis
clauderet. **O**ffert violam lucre/
cie seq; emendat. **P**acorus sic
spuit donū lucretia. **I**nsat pa/
corus magnis precib̄. **T**um a/
nus. **S**ecipe inqt heri donatum
florē. **Q**uid times vbi nullum
est pialū. pu a res est q̄ potes
hūc militē placare. **S**equita est
lucretia amilē suasionē violāq;
recepit. **P**acūper vltia p̄gressa
violā alteri ex virginib̄ dedit
nec diu post obuiā facti sūt duo
studētes q̄ virgūcūlam vt sibi
florē traderet non magno ne/
gocio induerūt. **A**pertoq; vio/
le stipite. carnē amatoriū in/
uenerūt. **S**olebat h̄ hoīm ge/
nus p̄ ḡtū eē matrois n̄ris. **S**;/
postq̄ cesaris curia senas v̄nt
irrideti despici et odio haberi ce/
pit. **Q**uia plus armorū strepi/
tus q̄ l̄arū lepor n̄ras femias
oblectabat. **H**inc ḡndis lucoz
et simultas ingēs erat q̄rebāt
q; toge vias om̄s q̄bo possēt no/
cere sagis. **U**t ergo viole dolus
patuit. ad menelaum mox iur/
eplamq; vt legat rogat. **I**lle
mestus domū p̄git. v̄pote m̄cre
pat domūq; clamorib̄ implet.
Negat se teā v̄pōz seq; gestaz
exponit et anus abducit testi/
monium. **I**ter ad cesarem fit
q̄rela vocat pacorus. **I**s crimē

fateare **peccatq;** remia; nunq̄ se
post hac lucreciā **repatu;** iure
iuuado cōfirmat **Sciēs** tū iouē
nō irasci s; arribē pūrijs amā
tum **Sterilē** flāmas vt magis
phibitus erat **eo** diligencius
seq̄ba^r **Vem** h̄yems exclusiq;
nothis solū boreā admittebat
Cadūt ex celo niues **Solu^r** in
ludū ciuitas **iacāt** matrone
in vicos **iuuenes** i fenestras ni
uem **Vinc** nactus et occasione
Pacorus eplā m alterā cera m
cludit **cerāq;** niue tegit et cin
git **factaq;** pila in fenestrā lu
crecie iacit **Quis** non omnia
regi fortuna dicat **Quis** nō fa
uorabilē eius cupit flatū; fati
em plus valet hora benigni **q̄**
si te venetis cōmendat epistola
māti **Dicunt** quidam nil esse
q̄ insapiente queat fortuna
Hec ergo h̄ijs sapientibus cō
cedo qui sola virtute gaudent
qui **paupes** et egroti **in** eq̄
phalaris clausi vitā se credūt
possidē brā; **q̄le** nullū adhuc
vl̄ vidi vl̄ fuisse putarim **Cōis**
hoīm vita fauoris fortūe idig;
Hec q̄s vult eleuat **q̄s** vult
dep̄mit **Quis** p̄acorū pdidit n̄
fortūa **Nōne** prudētis cōsiliij
fuit i nodis viole clausisse ta
bellas **q̄** nē bñficio niuis eplā
transmisisse **Dicet** aliquis
fieri caucius potuisse **q̄** si hoc
cōsiliū iuuisset fortūa **q̄** cautus
h̄ **q̄** prudētissimus iudicatus fu

isq; **S;** obstās fatum pilam ex
lucrecie manib; lapsam apud
ignem duxit **Ubi** solutis calore
niuis liquefactaq; cera tabel
las manifestauit quas tum ve
tule que se calefaciebant **tum**
Menelaus q̄ aderat **p** legerūt
nouasq; lites exatauerunt q̄s
pacorus non exultatione s; fū
gavitauit **Hic** rumor venit **Eu**
rialo **Nam** vir dum gressus
et actus pacori speculatur: in
sidijs **Curiali** loquim facit **Ver**
ūq; est q̄d dici solet **Non** fa
cile custodiū quod a plurib; in
pugnat **Ex**pectabant amā
tes post p̄mum cōcubitū sc̄das
nuptias **Viāulus** inter edes lu
crecie atq; vicini p̄actus erat
p̄ quem pdibus in vtrūq; par
tietem p̄irectis infenestrā lu
crecie haud difficilis p̄beba
t ascēsus **Sed** huc ascendere
solum noctu licebat **Me**
nelao p̄tend; tus erat **ibiq;** p̄
noctand; qui dies ab amanti
b; tanq̄ saēnaliorum expecta
batur **Fit** recessus **Mutatis**
Curialus vestibus: in viāulum
se **cepit** **Stabulum** illic **Me**
nelaus habebat **quod** **Curia**
lus ducente sofia ingressus est
Ibi nocte manēs sub feno late
bat **Tū** ecce dromo qui erat
menelai secundus famulus cōs
p̄p̄hātus **impleturus** p̄se
piar; fenum ex curiali latere sus
cipit **eratq;** āplus suscepturus

Ac Curialū furcā passivus et
sahas obuias. Qui ut discris
mē agnouit. da m hanc opiaz
mqt frater bone ego pabulum
equis pbeo. Tu itrea loci. vi
de an nobis cena instructa sit
Gaudendum est dū herus al est
Melius est nob ai dñia q am
illo. hec icāda est et pliberalis
ille maūdus. clamoresus. au a
tus. difficil. Dur q nob bre e
est dū ille adest. Vides ut ven
tres nēos imq castigat n et io
quā semper clurū vt nec fan e
cruciet. n. fuit mēda sra sta
cerulei panis osu m h heste nū
numida fuaat m mensem. Vni
usq; cene silueos et anguillas
sallas m alrea differt. et nu
meata fila scitil porū ne quid
tagamus signata eludit. Mi
ser qui p hec tormenta qrit di
uicias. Nā sruicus ml q viue
re paupre vt lca plex m oriais
Quāto melius nob ai heri que
non otēta vial nos pascere et
teneris hedīs. gallinas quoq;
trudosq; ministrat. et vmi co
piam melioris. **I**ndromo ara
vt q uneta p pma sit. **I**stud
inquit dromo curam habeo. et
mensaz pecus q equos fricabo
Vetū ego hodie m rus deduri
quod sibi male succedat. **N**ū
q michi verbum dixit m h vls
peri ai n e remisit et eques re
nūdaiq; dñe iussit nō se editu
tū hac nocte. **A**h laudo n sofa

q eade obire cepisti de m ni mo
rea. Ego iam mutassem dñm.
nisi me domia matūas retinu
isq; offellis. **N**ihil de m iendū
est hac nocte. **B**ibamus vre
mus donec veniat dies. **R**en
tar tam p mensem lucrabitur he
tus: quantum nos vna cena cō
sumemus. **A**udiebat hec Cur
ialus libens. tācti mē res huoz
nctabat. et ibm sibi fieri non
dubitaret. **E**t cum dromo abis
set **A**surgens Curialus. **D** q
inquit beatam noctem. **S**ofia
tuo beneficio sum habitus. q
me hic duxit. et ne patricem
prebe curasti. **V**ix bonus es. me
r toq; te amo nec tibi non gra
tus inueniar. **A**d erat hora p
scripta. lectus Curialus q
ducbo pfectus discimibz nuz
ascēdit. ad aptā fenestrā sbitat.
Iucreciā iux se culū sedentē pa
tisq; obsequijs expectantē re pe
rit. **I**lla vt amatēz agnouit as
surgens. mēdū oplexa est. **S**i
ut blādiāe. dai ē oscula. nē i
venerē tñis velis fessāq; nauis
gio citheream nunc cetera. **R**h
at nunc bachus. :

Heu q breues voluptā
tes sunt. q longe so
litudines. vix heraz
Curialus letā hatuerat. **T**um
ecce sofā q reditū menelai nū
ciat gaudiumq; pturbat. **T**i
mens Curialus frige studz. **I**u
crecia mēhis absconditis eluā

viro pgit: reuerſiſq; ſalutat: et
o mi vir iqt q̄ bene rediſti **N**ā
ego iā tere villica inuſcatū re/
bar: **Q**uid tu tñ ture tam diuſ
Cauē ne quid olfaciā: cur non
domi manes **Q**uid me tu otis
tari abſentia ſtudes: **S**i p̄ dū
abes timeo tibi: **T**ū ne quam
ādeas formido: vt ſunt inuidi
vxoibus ſuis viri **Q**uo metu ſi
vis me ſoluere: nūq̄ foris dor/
mias: **N**ec em̄ ſi te nox eſt m̄
villa iocūda: ſed cena hic iam
poſt cubitū ibimus: **E**rat tñ
in aula vbi p̄adere familia ſo/
let: **I**biq; virū detinere lucre/
cie mtebatur: donec **E**urialus
abeūdi ſpacū ſuſcepit: cui ne
ceſſaria eſt moxula quedā **M**e/
nelaus aūt foris cenatus erat
ſeq; in thalamum reape feſti/
nabat: **T**um lucrecia parū me
amas inquit **C**ur nō p̄ eius do/
mū apud me cenasti? **E**go quia
tu aberas nec cōmedi hodie nō
bibi quicquam **V**enerūt tam
villici ex roſalia neſcio quid vi/
ni portantes: optimū eſſe fere/
bant trebeanum: **E**go p̄ meſti
cia nō guſtaui **N**unc qñ ades
eamus ſi placet in cellariū in/
troſū: guſtemus q; vinū: ſi vt
illi dixerūt tam ſuauiſſimū ſit
Diſq; dictis laternā dextra:
virū ſiniſtra manu recepit: et in
intimū penarij deſcendit: tā
q; diu nē hūc nē illū eadū tere
brauit: ac cū viro pitauit: do

nec **E**urialū putauit abſiſſe:
Ac ita demū ad inq̄tos hymene
os cū viro tñ ſiuit **E**urialus in
tepeſta nocte domū reperiit:
Sequēti luce ſiue q̄ ſic expe/
diebat cauere: ſiue ſuſpicio ma/
la ſuit: muro fenestrā **M**enela
us obſtruxit **C**redo vt ſūt con/
ciues nū in cōiecturas acuti ſuſ/
picō nūq; plerimū ſiue **M**ene/
laum loci cōmoditatē vtq; pa/
rū videbat vxoī occasionē de/
mere voluiſſe **N**ā et ſi nihil cō/
ſcius erat illi: reparā tñ ſeiam
multis dieū tentatā p̄cibo non
ignorabat: et aīm cognoſcebat
mulieris inſtabilem cuius tot
ſunt vinnitates quot in ābori/
bo folia **S**exus em̄ femineus
nouitatis eſt auidus: et vxoq; vi/
rū amat cuius copiam habet: **S**e/
quebat ergo viā maritorū p̄re/
uulgatā: quoz opinio eſt infor/
tunū bonis excludi fortunis:
Erepta eſt huic ſuemedi facil/
tas: nec miteredis lās p̄miſſa li/
bertas eſt **N**am et cauponē: q̄
poſt edes lucrecie vinariā tab/
nā cōduperat ex q̄ ſolebat **E**u/
rialus a. ſari lucreciam: ac lās
per harundinem mittere: ſicut
Menelaus ſuaht magiſtratus
expulit: ſeſabat ſolus ocu/
lotum manitus: nūq; tantum
ſe conſalutabant amantes **N**e/
q; iſtae amoris extrema linia/
cōmode per: cui poterāt: **E**rat in/
gēs dolor vtrūq; cruciatuſq;

mortis similis Quia nec amoris
poterat obliuisci nec in eo perse-
uerare. **D**um si apud Cutilius
quod consilium rapiat meditat: ut
in mentem lucretie monitum. quod si
ibi de Pandalo scripsit seruat He-
nelai sobrino. peccatorque medicis
eos imitatus. quibus mos est in
periculosis egritudinibus anceps
adhibere medicamentum et vlti-
ma potius experiri quam morbum su-
tura relinquere. **A**ggredi pando-
lum statuit. remediumque suscipe
quod ante resistat. **H**uic ego ac-
cessit. et in periculo domus pro-
tem vocato. **S**ede inquit amice
re gratum tibi dicturus sum. mihi
gentem his quos in te scio fitas. di-
ligentia fide et taciturnitate volui
hec dudum tibi dixisse. sed non eras
mihi adhuc plene cognitus. nec
et te nosco. et quia probat fidei
es: amo et obsecro. **Q**uod si ali-
ud a te scire satis est. quia omnes
tui conuenerunt te laudant tui comites
mei. quibus cum amicitiam con-
uisti. et quod sis et quanta pendens
me ceterum fecere. ex quibus te cape
meam beniuolentiam didici. cum
ius te iam facio participare. **Q**uia
non minus illa es dignus: quam
ego sum tua. **N**unc quod velim quam
inter amicos res agere. paucis
exponam. **T**u scis mortale ge-
nus quam in amorem sit prosum sen-
tenti late patet. ista calamitas
nec cor est si modo carneum est quod
amoris non aliquando sentiat. **S**it

imulos. **S**cis quia non sapientissimi
nam Salomonem nec Samsenem
fortissimi ista passio dimisit in-
munem. **I**nter haec propterea peccatoris
et amoris in prohi ea natura est
ut si quis prohibeat magis ac-
deat. **N**ulla re magis ista cura
est pestis: quam dilecti copia. **F**uerunt
plures tamen viri tamen mulieres. tam
nostra quam maior. **N**emo
via: quibus inhibere durissimum ma-
neis fuit cetero. **C**ontra vero
plerosque nouimus. qui post con-
cubitum et amplexus passum
cessus mox furere et huc ruit
Nihil celsius est pestem quam amor
omnibus adhaerit: quam furori cedere
Nam quod aduersus tempestatem nititur:
sepe naufragium facit. **E**t quod obtem-
perat proce licet superat. **H**ec ideo dixi
quia te scire meum amorem volo. et
quod mei cum sis facturus. **T**u quod
emolumentum hic sit ceterum. nihil
tibi tacebo quia iam mei cordis
altera te reputo parte. **E**go lu-
cretiam diligo. neque hoc mihi pan-
dale mea culpa est factum. sed res-
gete fortuna. in cuius manu est
totus quem colimus orbis. **M**ihi
non erant uicti nec oces vestra
nec huius urbis consuetudines
noram. **P**utabam ego feminas
vires quod cum me stratum in cor-
de sentire hinc deceptus sum. **C**re-
didi namque amatum me lucretie
fore. dum me luminibus turbat
placidis cepique cum diligere. **N**ec
ta eleganter dicitur dignam putavi

qui vices non reddunt amoris
Nondū te noui vel tuū genus
amari putans amari **Q**uis ei
tā sapiens est aut ferreus: q̄ nō
amet amatus. **S**ed postq̄ frau
des noui meq; iriū: ne mens
sterilis est amor misus sū oībo
artib; illā incēdere vt par pari
referret **A**rdē nāq; nihil q; vrē
tū rutor erat tum anxietas ani
mi que me die noctuq; mi
rum modum cruciabat. **E**t
eram adeo introitus: vt egredi
nullo pacto valere factū est i
vt me cōtinuāte. par sit amor
amborū **I**lla incēsa est: ego ar
deo. ābo perimus. **N**ec t̄medū
p̄telāde vite videmus vllū: nisi
tu his adiuuētō **V**ir custodit q̄
frater **N**ō tā vellus aureū pū
gil draco suabat nec abiti cōri
cerberus: q̄ ista diligent reclu
dit **N**ouū ego familiā vīam. scio
q̄a nobiles estis int̄ p̄mores vr
bis diuites amati. **V**īa; nūq̄
nouisse; hāc fēia; **S**ed q̄s est
qui possit resistē facis. **N**on ele
gi hanc sed casus dedit amādā
Sic se res habet. tectus adhuc
amor. **S**ed nisi bñ regat: mag
nū adhuc qd̄ supi aūtāt malū
pariet **P**ossem ego me fortā h̄
cōp̄scē si hīc abirem qd̄ quāq̄
esset mihi grauissimū facere tū
vestre familie gracia. si hoc puta
te ex vsu fore **S**ed nosco illius
furore. aut me seq̄ret. aut ma
nere coacta. manus sibi sciret

qd̄ esset domui vestre dedecus p
petuū. q̄ igit̄ te volebā te voca
bam vā cā ē. vt obuiemus hīs
mal̄ **N**ec alia via nisi vt amo
ris nā aurigā te p̄beas curesq;
vt bñ dissimulatus ignis fiat
opertus. **E**go me tibi omēdo do
deu uero. obseq̄re nōo furoi. ne
dū oppugnat magis incēda ē
Cura vt fil̄ uenire possimus q̄
facto magis humiliabit ardor
tolerabiliorq; reddet **T**ute scis
additus domus. scis qn̄ vir ab
est. scis quō me valeas itrodu
cē **F**rater viri aūtendus ē. qui
est ad has res nimū perspicax
lucrea amq; tāq; locū germani
tenet. magnaq; cura custodit
Inūsaq; lucreae vba. euersas
cervices. geitus screatus tullim
risus atēte cōsiderat **H**ūc eludē
sentēcia est. nec sū te hēi pōt **A**s
his ergo et qn̄ affuturus sit vir
me m̄stare. remanētēq; fr̄z diū
te ne custos affixus lucreae sit
neue custodes adhibeat alios
Tibi credet. et qd̄ dii sapint.
Hanc tibi prouiciam fortasse
committet. **Q**uam si suscepas
et me iuueis. vt spero. in vado
res est **N**oteis enim me clam
dum ceteri dormient intro mit
tere. et amorem lenire furen
tem. **E**x hīs quot emergant.
utilitates. arbitror te pro tua
prudencia palam cernere **S**ec
uabis nāq; in p̄mis honorē
domus. amorē tegetes qui non

posset abs vestra infamia mani-
festari. **S**obrinaz tuā i vira te
nebis Menelao vxorem custo-
dies. cui non tā obest vna nox
mihi concessa nescijs oībo: q̄ si
sciente populo. illaz pbideit me
se quentē **S**enatori romano se-
cuta est **I**ppia ludū ad pharon
formosazq; mema lagi. **Q**uid si
me domi nobilē at; potentē seq̄
statuat. **Q**uid de decus v̄ri ḡnis
qui p̄p̄i risus que nedū v̄a sed
tocius vrbis infamia. **D**iceret
forsan aliq̄s **O**bsumēda p̄cius
ferro aut ep̄anguenda v̄neus ē
mulier q̄ id agat. **S**ed v̄ illi
quī se humano sāguine polluit
et maiorē scelē vindicat minus.
Non augenda sunt mala sed
minuenda. **N**os hoc scimus
ex duob; bonis melius eligen-
dum. aut ex malo et bono qd̄
sit bonum sed ex malis duobus
qd̄ minus obit. **D**innis via
p̄iculi plena est. sed hec quam
mōstro minus habet disēnis
p̄ quam ne dum sanguini tuo
cōsules. sed mihi q̄; p̄deris. qui
pene infamo. dum mei cā video
lucreciam cruciari. **C**ui potius
odio esse velle; q̄ te rogare. **H**ic
sumus eo deducta res est.
et nisi tuis artib; tua tuā inge-
nio at; sollicitudinē nauis regat
nulla salutis spes maneat. **I**u-
ua igit et illaz et me tuāq; do-
mū abs nota cōserua. **N**ec me
putes ingtū. **S**cis apud ceteros

quāti sim q̄c̄q̄ p̄icū. impetratū
tibi efficiaz. **E**t hoc ante omnia
tibi pollicior de q; fidē **P**alati-
num te **C**omitē futurū oēm
q; tuam posteritatē hoc titulo ga-
uisurā. **E**go tibi lucreciā meq;
et nostrū amorem et famam no-
stra et tui generis decus cōmit-
to. tueq; mando fidei. **T**u arbi-
ter es omnia hec in te sita sunt
Vide quid agas. et seruare po-
tes ita et perdere

Subr̄it hīs auditis **P**ā-
dulus. factaq; moxula: no-
tā hec **C**uriale dixit. **E**t v̄iaz
non accidissent. h̄ eū in locū fi-
cut abs te dictum est res ēdijē
vt necesse sit me qd̄ iubes effi-
cere nisi et nostrū genus affici
cōtumelijs et scandalū ingens
cupiā ep̄ociri. **A**rdet mulier sic
dixit. et imp̄tes sui est. nisi oc-
curro ferro se fodiet aut ep̄fene-
stris se dabit p̄cipitē. nec vite-
iam sibi nec honois ē cura. **I**pa
mihi suū arx te patefecit h̄esti-
ti ic̄cep̄u. lemre flāmā studui
m̄hil p̄feci. oīa p̄ter te parūfa-
cit. **N**ihil nisi te curat. **T**u illi
semp in mente sedes. te p̄tit. te
desiderat. te solum cogitat. **S**e-
pe me v̄citas. **A**udi precor.
Curiale dixit. **S**ic mulier ex
amore mutata est vt non eadē
videatur. **H**eu pietas. heu doloe.
Nulla in vrbe tota vel castior
vel prudencior **L**ucrecia fuit.

Mira res si tñ iuris natura de
dit amorē in mentes huānas
Medēdy ē huic egritudini **N**ec
alia cura est mihi qm tu mōstraf
ti **A**ccigā me huic opi teq; dū
tēpus erit cōmonefaciā. **N**ec
ex te grāz qro. qā non est offi
ciū boī vi. cū his nihil pme
reat grāz p scē. **E**go vt vitē in
famā nrē iminētē familie hoc
ago **S**i tibi aduicit: n̄ p̄tea
sū p̄miandus. **A**t em̄ **E**uria
lus inq̄t. **E**go vel sic tibi grāz
habeo et creati te comitē vt dic
tū est faciam. **T**u mō dignita
tē istam in spernas. **N**ō spē
no inq̄t **P**andalus. s; ne hinc
p̄fecta sit volo. **S**i ventura est
libere veniat. n̄l ego cōdicōnale
facio. **S**i potuiss; hoc te nescien
te fieri mea vt opa apud lucre
ciā esses. libencius id egissēm
Vale **E**t tu vale. retulit **E**uria
lus **P**ostq̄ aīm reddidisti. fac
fringe inueni. effice vt si n̄ ul tū
mus. **L**audabis inq̄t **P**anda
lus letusq; abiit q̄ tanti vici
grāz inueniss;. tū q̄ se comitem
fore iam sperabat cuius digni
tatis tāto eāt auuidior. q̄nto se
minus cupē demonstrabat. **S**ūt
em̄ homines quidā vt mulier
res. q̄ cū maxime nolle dicant
tū maxie volunt **H**ic lenocini
mēcedē sortatus est **C**omitatū
et auream bullam sue nobilita
tis posteritas demonstrabit **I**n
nobilitate multi sūt ḡdus mi

Mariane. **E**t sane si cuiuslibet
origine grās haur meā senten
tia fert: aut nullas nobilitates
inuenies. aut admodū paucas
q̄ seclerātū non habuerit certū
Cū ei hos dici nobiles videā
mus qui diuicijs habundāt di
uicie vero raro vtutis sūt comi
tes: quis non videt certū nobis
litas esse degenerē **H**unc vlu
te ditauerūt illum spolia. pro
dicōes aliū. **H**ic veni. si ijs dita
tus est ille adullacōb; **H**uic ad
ultraa loū p̄hent. n̄null mē
dacia p̄sūt **Q**uidā faciūt ex a
iuge questū quidā ex gnatis.
Plecosq; homicidia iuuat. fia
tus rarus est qui iuste diuici
as congregat. **N**emo saltem
āpiū facit. n̄ q̄ omēs merat her
bas **C**ōgregiat hoīes diuicias
multas. nec vnde veniāt s; q̄
multe veniāt querūt **D**ibi hic
vlus placet **V**nde habeas q̄rit
nemo. s; oportet habē **P**ostq̄
vero plena est archa. tū nobi
litas p̄scit q̄ hic q̄sita n̄l est ali
ud q̄ p̄miū mi. quitatis **M**aiō
res mei nobiles habitū sūt sed
nolo michi blandiri. non pu
to meliores fuisse proavos me
os alijs quos sola epulsat an
tiquitas. quia non sunt in me
moriam. eorum vicia **M**ea sentē
tia nemo nobilis est. nisi vtus
tis amator **N**on miror aure
as vestes. equos. canes ordinē
famulorū. lautas mensas mā

moreas edes villas p̄dia pisci-
cinas iurisdiccōes filuas Nā
et hec omnia stultus assequi
p̄t. quē si quis nobilem dixerit
ip̄e fiet stultus. Pandalus nē
lenocinio nobilitatus est

Non multis post diebo-
rū int̄ Menelai rusti-
cos rixatū est. et occisi
nōnulli q̄ plus bibeāt. opusq;
fuit ad res cōponendas. Mene-
lao p̄ficisci. Tum lucrecia. mi-
vix inquit ḡuis es homo debi-
lisq;. equi tui ḡuit mcedūt. q̄n
grad arū aliquē recipere omoda-
tū. Cūq; ille p̄conctat̄ vbi-
nā esset aliq̄s: optimū inquit
Pandalus nisi fallor. Eurialus
habet et tibi libens cōce-
dit. si me vis petere. Pote m̄t
Menelaus. Rogatus Eurialus
mor equū iussit adduci. id
q; sui gaudij signum ē cepit se-
cūq; tacite dixit. Tu meū equū
ascendes. Menelae. ego tuam
vporē equitabo. Cōuentū eāt
vt noctis ad hora quintā in vi-
co Eurialus esset. speraretq; be-
ne si caratē Pandalum audiret.
Abierat menelaus. iāq; ce-
lum noctis obdupefāt tenebre
mulier incubili tempus mane-
bat. Eurialus an̄ fores eāt. sig-
nūq; morabat. Nec cātum au-
diebat nec sc̄reatū. iam p̄tere-
rat hora q̄ vt abieret Eurialus
suadebat. Achates. delusūq; di-
cebat. Durū eāt amātū recedē

et nunc vnā nē aliam cām ma-
nendi querebat. Non canebat
Pandalus q̄a Menelai frat-
domi manserat. et omnes adi-
tus scrutabat ne quid insidia-
rū fieret nocteq; trahebat m-
somnia. Cui pandalus. Nū-
q̄ ne hac nocte cubitū ibimus.
Jam nox mediū poli t̄ascēdit
axem. et me ḡuis occupat som-
nus. Mirore te cū iuuenis sis.
senis h̄re natūā. quibus ficti-
tas somnū auferit. nūq̄ dormi-
ūt nisi paululū p̄pe diem dum
currus voluit septetonalis cū
iā tēpus est surgendi. Camus
tū tād̄ dormitū. Quid sibi hec
volunt vigilie. Camus inquit
Agamēnō si tibi sic videt̄. ātra-
tū inspiciende sūt fores. an sa-
tis firmate sunt ne firmibus pa-
teat veniēsq; ad hostiū nē vnā
nē aliaz seā amouit et pessalū
addidit. Erat illic ingēs ferrū
quod vix duo poterant eleua-
re quo nūq̄ hostiū claudebat.
Quod postq̄ Agamēnō am-
uere non potuit iuua me inquit
pādale. amoueamus ferrum
hoc hostio. tum dormitū ibi-
mus. Audiebat hos sermo-
nes Eurialus et actum est. ta-
citus ait si hoc ferramentū ad-
uigitur. Tū pandalus. Quid
tu paras Agamēnō. tāq̄ domus
obsidēda sit firmate hostiū pa-
ras. An tuti sumus incūitate.
libetas h̄ est q̄ oībo eadem

cū hostes procul sunt • quibus cum bella gerimus florentini. Si fures times sat clausū est. Si hostes nichil est quod in hac domo te possit tueri. Ego hac nocte non subibo onus. quia scapulas doleo et infra sum fractus. nec gestandis oneribus sum ydoneus aut tūte leua aut sine. Vah satis est inquit Aga // menon dormitūq; cessit. Tum Eucialus manebo hic adhuc horam ait. si forte aliquis ad aperiat. Tedebat Achate more tacitusq; maledicebat Eucialo qui se tam diu etineret isomnē. Nec diu mansū est cū primū la; visa est lucrecia. parū qd lumis seū ferens. vltus quam pergens Eucialus. Salue mi aīe lucrecia dixit. At illa exterrita fugē p̄mū voluit. Exinde recognās q̄s tu es vir ait. Eucialus tuus inq̄t Eucialus. Apra mea voluptas iam mediā noctem te hic op̄ior. Agnouit lucrecia vocem. sed quia simulacōz timebat non praus ausa est apire. q̄ secreta inter se tantū nota p̄cepit. Post hec magno labore seras remouit. Sed quia plurima feratamenta fores retinebāt. q̄ manus feminea ferre non poterat ad semipedis dūtapat amplitudinem hostiū patuit. Nec hoc ait Eucialus obstabit extenuansq; suū corpus p̄ dextrum laeas intro se comiecit. Mulierēq;

mediam amplexatus est. Achatū foris in exambis mānt. Tū lucrecia siue timore nimio siue gaudio exanimata inter Euciali deficiēs brachia pallida scā ē et amisso verbo ac oculis clausis per omnia simul mortue videbat nisi q̄ adhuc calor pul // sugq; manebāt. Exterritus Eucialus subito casu qd ageret nesciebat. Deūq; si ab eo inquit mortis sū reus qui seīaz in tāto discrimine deseruerim. Sin maneo. interueniat. Agamennon aut alius ex familia. et ego perierim. Deu amor ifelix qui plus fellis q̄ mellis habes. Non tam absinthium est amarum q̄ tu. Quot me iam discriminibus obicisti. quot mortibus meum caput deuouisti. Hoc nunc restabat ut meis brachijs feminam exanimares. Cur me nō p̄caus intemisti. Cur me leonibus non obicisti. Deu q̄ optabilius erat in huius me p̄caus gremio q̄ istam in meo fūgu defecisse. ¶ Dicit amor virum abiectaq; p̄ria cura salutis cum seīa mānt eleuansq; alcius mutam corpus atq; deosculans madidus lacrimis. Deu lucrecia inquit. Vbi nā gēciū es. Vbi aures tue aut non ēspōdes. cur nō audis. Aperi oculos obsecro meq; ēspice. Arde m̄ ut soles. Tūus hic Eucialus assum tuus te amplectit. Eucialus. Cur me cōbahās

Mi ede abisti an dermis? **U**l-
 te quam? **C**ur si mori volebas
 non me monuisti ut occidisses
 vna **R**isi me audis. en iam la-
 tus meū aperiet gladius et am-
 bos habebit exitus vnus **A**h vi-
 ta mea suauū meū delicia mee
 spes vnica. integra q̄es. sic me
 te lucrecia p̄do. **A**ttolle oculos.
 eleua caput. nondū mortua es
 Video adhuc tales adhuc sp̄is-
 tas **C**ur m̄ non loq̄us? **S**ic me
 recipis. ad hec me gaudia vo-
 cas. h̄ac m̄ das noctē. **A**ssurge
 oro req̄es mea. respice tuū **E**u-
 rialum. **A**ssum tuus **E**urialus
Ac sic factus lacrimarū flumē sup
 frontē et mulieris t̄p̄ora phut
Quibus tanq̄ iatis aq̄s excitata
 mulier q̄si de s̄ui sompno sur-
 rept. amantēq; vidēs **D**eu me
 inquit **E**uriale. v̄b̄mā fui **C**ur
 non me p̄ocius obire fuisti. be-
 ata iam moriebar in tuis mani-
 bus v̄tinam sic excederem. an-
 teq̄ tu hac v̄be discederes.

Quoniam sic nuicē factur in
 thalamū p̄gūt **V**bi ta-
 lem noctē habuerunt
 qualē credimus int̄ duos amā-
 tes fuisse p̄stq̄ nauibus altis
 raptā **H**elenam paris abduxit
Tanq; dulcis nox ista fuit vt
 ambo negarē tā h̄n iūt martē;
 veneremq; fuisse **T**u meus es
Gaminides tu meus **H**ypolitus
Diamedesq; meus dicebat lu-
 crecia **T**u m̄ polixana **E**uria

lus iferebat. **E**milia. **T**u ve-
 tus ip̄a **E**t nūc os. nūc genas
 nē oculos omēdabat **E**leuata
 q; nōnunq̄ lodice secreta que
 non viderat an̄ hac d̄teplabat
 et plus dicebat nuemio q̄ pu-
 tata **T**alē lauante vidit **A**the-
 on in fonte dianā. **Q**uid h̄is
 mēbus formchus. q̄d cādidi-
 us? **J**ā redemi p̄iula **Q**uid est
 q̄d p̄pter te non debeat sustine-
 ri. **P**ectus decoz. o papille p̄-
 mitide **V**os ne t̄ago. vos ne ha-
 beo vos ne meas incidistis ma-
 nus **D** teretes artus o redulēs
 corpus te ne ego possideo. **N**ē
 mori satius est q̄n hoc gaudiū
 est recēs. ne q̄ intueniat calai-
 tas **A**ie mi teneo te an somp̄io
Vera ne ista voluptas est an ex-
 tra mētem p̄fitus sic teoz. **N**ō
 somp̄io. c̄te v̄ra res agit. **D**
 suauia basia. o dulces amplex-
 us. **D** mellifluū morsus **N**emo
 me felicius v̄uit. nemo beac̄i-
 us **S**; heu q̄ veloces hore **I**ri-
 uida nox cur fugis **M**ane ap-
 pollo mane apud inferos diu.
Cur equos tam cito in iugum
 trahis. plus graminis edāt da
 michi noctem vt **A**lemene de-
 disti **C**ur tu tam repente **T**ito
 m̄ qui cubile relinquis aurora.
Si tam illi grata esses q̄ michi
 lucrecia. **N**aut tam mane sur-
 gere te p̄mittēt. **N**ūq̄ m̄ nox
 visa est hac breuioz q̄uis apud
Briānos dachosq; fuerim.

Sic curialus nec minora bibe
bat lucrecia. Nec osculū nec
vbū urecompensatū pterijt. stūge
bat h stūgebat illa n̄ post w
nerē lapsi iacebāt. s̄ vt Anthe
us ex tra validiorē s̄lūgebat sic
post bellū alacriores isti robul
tioresq; fiebāt. Nocte pacta cū
cūnes suos ex oceano tollerēt
aurora discessū est. N̄ post ml
tos dies redeūdi copia fuit cres
centibus dieb; custodijs. s̄ omia
supauit amor. viāq; tandē due
niendi t̄p̄it. qua se vñ aman
tes sūt. Interea cesar q̄ iam
Eugenio reconciliatus erat Ro
mā pet̄ē destinauit. Sentit hoc
lucrecia. q̄d em̄ nō sentit amor
aut q̄s fallē possit amātes. Sic
igit̄ ucrecia scripsit Curialo.

Si posset animus meus
inici tibi. iā succensere
q̄ abitu; te dissimulas
ti. S; amat te q̄ me magis spi
ritus meus nullaq; p̄t ex caus
la adūsus te moueri. Deu mi
cor q̄d est q̄ m̄ cesarē nō dixi
t̄cehu; . Ille itineri se parat n̄
tu hic maneb; scio. Quid obse
cro de me fiet. Quid agā mis
ra. vbi req̄scā si me t̄līnq; nō
vno biouū. Per ergo has lit
teras meis lacrimis madidas
perq; tuam dextera et data fidē
n̄ de te quicq; merui. aut fuit
tibi quicq; dulce meū. miserē
infelicitis amantis. Non peto vt

maneas s̄ vt tollas te meū in
Fingā me vesperi bethleem pas
tere velle vnicūq; recipias. anū
Assit illic duo tres v̄ faūli ex
tuis me rapiant. Nichil negot
cij est volentē eripe. N̄ tibi de
decori puta. Nā filius p̄ami cō
iugē sibi rapu parauit. Nō in
iucaberis viro meo. is em̄ om
mino me p̄ditus est. Namq;
n̄ me abducas. mores illi me au
fert. S; nol tu esse crudel me
q; moriūā relinq̄re q̄ te plus
semp q̄ me feci. Ad hec Euri
alus in hunc modū rescripsit.
Celauit te vsq; nūc mea lucre
cia ne te nimū afflictares an
teq̄ t̄pus esset. Scio mores tu
os. noui quā te nimis cruci
as. Nec cesar sic recedit vt nō
sit r̄uersurus. Ex vrbe postq̄ re
uenerimus. hac iter est nobis
in patriam q̄ si cesar aliam vi
am fecerit me certe si vixero re
ducē videbis. negēt michi pa
triam superi. erabūdoq; simi
lem me t̄ddant. Vlx; nisi huc
t̄uertat si sp̄ia ergo mi aīe sus
ineq; vives. Noli te macerare
quā viuē pecius leta. Quod di
cis de sapu. esset michi tū grat
tissimum tum iocundissimum.
nec maior michi voluptas p̄f
tari posset q̄ te semper meū.
habere ac meo ex arbitrio pot
ti s̄ consulend; est magis hono
ri tuo q̄ mee cupiditati. Exigit
māq; fides tua q̄ me optera es

tibi ut filiū fidele p̄beas et qđ
in te sit tuas. Tu te scis p̄nobi
lein eē et in clara fālia nuptā
Nomē habes tū pulcerime tu
pudiciſſime mulicis nec aput
yralos solū tua fama claudic̄ h̄
et teutonēs et panonij et bohe
mi. et oīs septētrioīs ppli tuū
nomē agnoscūt. qđ si te rapioz
mitto dedecus meū qđ tui causa
flocifacerē. qua ignominia tu
os affi cēs nēcarios. **Q**uādo do
loribz m̄tem pūgeres. **Q**uid d
te dicēt. **Q**uis rumor epiret in
or̄em. **E**cce lucreciā q̄ brute cō
iuge castior. penolp̄qz melior
dicebat. iam mechū seq̄tur in
memor̄ parentū et patrie. **N**on
lucrecia. h̄ Jppia est vel Jasonē
secuta medea. **D**eu me. quāuis
meror̄ cū de te talia dici senti
rem. **A**mor̄ nē clam est. nemo te
non laudat si apia ēbare oīa
nec vnq̄ tam laudata fuisti. qđ
tūc vitupraretis. **S**z mitramus
famā q̄cquid nos amore nēo p
frui non valeremus. **E**go cesar
vi hūo. is me virū fecit pot̄y
tē diuitē. **N**ec ab eo recedē pos
sū sine mei status ruīa qđ si eū
deserere. non quire te de cēt ha
bere. **S**i curiā seq̄rer nulla q̄es
eēt. **O**mī die castra mouemus
nūq̄ cesari tāta mora fuit. q̄u
ta nē s̄anis. **I**dqz belli nēcitas fa
cit qđ si te circūducem et quasi
pūlicā feīam in castris haberez
vide qđ esset in et tibi de eorum

Vis ex tibus obsecro te mi lu
crecia mentē ut istā epuas ho
noriqz osulas. **N**ec furori ma
gis qđ tibi blādiaris. **A**lius for
talh̄ amator aliter suaderet et
vltro te fugē p̄caretur. ut te qđ
diu posset abuteret. **N**ichil fu
tura pūndus dū p̄nti satisface
ret egitudinē. **S**ed h̄is non
esset amator verus qui libidi
ni magis qđ fame osulēt. **E**go
mea lucrecia qđ frugi est mo
neo. **M**ane hic te rogo nē me
dubita rediturū. q̄cquid apud
etruscos agendy cesari in omi
ti curabo daboqz opaz ut te frui
abs tuo incomodo possim. **V**ale
viue ama. nec meū qđ tuus est
ignē putato minorē aut me nō
inūtissimū hinc abscedere. **I**te
tū vale mea suauitas et am
me cibus mee.

A Equieuit his mulier et
imperata factua respicit
Paucis post diebus Cu
trialis cum cesare romaz prexit
Nec diu moratus illic. febrizo
est incensus. **I**nfelix penitus q̄
cū arderet amore. februmqz
cepit ignibus estuare cum iaz
vires amor extenuasset adiec
tis morbi doloribus paz supat
vite tenebat qz spūs medicorū
remedijs potius qđ maēbat. **C**e
sar dietim ad eum veniebat et
quasi filium solabat omnesqz
cuias apollis adhibē iubebat
Sz nulla fuit valēcioe medela

quod lucretiae scriptum quo viuentem illam et hospitem cognouit que res aliquantisper morbum minuit. **E**urialumque surgesse in pedes fecit qui et coronaciom cesaris interfuit ac ibi miliciam suscepit et aureum calceas. **P**ost hac cum cesar periculum petere in rome mansit nondum ex integro sanus exinde senas venit quibus ad huc debili extenuatusque facie. hinc inueneri potuit non alioquin lucretiam. **E**ple plures utrumque misere sunt furculque de fuga tractatum est. **T**raduo illic mansit **E**urialus demum cum sibi abibus omnes videret ereptos. necessum eius amatum enunciauit. **N**unquam tanta dulcedo in consando fuit quam in recedendo mesticia. **E**rat in fenestra lucretia per viam iam **E**urialus equitabat. **H**umidos oculos alter alter icebat. flebat vnus flebat alter ambo dolore vgebant ut quod suis ex seculis cor euelli dolentem sciebant. **S**i quis inobitu quantum sit dolor ignorat: duorum amatum si patet confidat. quibus maior hic anxietas inest cruciatus ingeniorum de hinc animus in morte. quia corpus relinquit amatum corpus absente spiritu non dolet nec sentit. **A**t cum duo inuicem conglutinati sunt amicitiam tanto penosior est se patet. quanto sensibilior est vterque dilectus. **E**t hic sane non erant ipsius duo sed quemad-

modum putat Aristophanes vni usque anime duo corpora facta erant. **I**taque non recedebat animus ab animo sed vnius amor scindebatur in duos. tum cor ingentes diuidebat mentis pars ibat et pars remanebat et omnes inuicem sensus digregabantur. **E**t a se ipsis diuicere debebant. **N**on manserunt in amicum facibus sanguinis gutta nisi lacrimae fuissent et gemitus similium motus videbantur. **Q**uis scribere quod refertur quod cogitare possit illarum mentium molestias nisi qui aliquando insanit. **I**udomia recedente. **P**rothese et lao et ad sacras plij pugnas cum terrepanguis cecidit. **E**adem postquam vni mortem agnouit. **V**iuere amplius minime potuit. **D**ido phemissa post fatalem enee excessum seipsam iterum. **N**ec postquam post hanc necesse voluit superesse. **N**ec nostra postquam. **E**urialus ex visu recessit in terram collapsa per familias recepta est. **A**mbuique data donec esumeret spiritum. **D**e vero ad se rediit. vestes aureas purpureasque et omnem letitias ornatum reclinat pulsisque tunicis vsa. **N**unquam posthac canere audita est. **N**unquam visa videre. **N**ullis faceris nullo gaudio. **N**ullis que vnquam iocis inletemiam potuit reuocari. **Q**uo in statu dum aliquandiu per seuerat: **E**gre tum demum incidit. **E**t quia cor suum aberat nullaque menti sola dari poterat

Int̄ multam p̄fectis trachia
m̄tis ac collac̄mantis & frustra
solatoris v̄bis v̄ctis indiḡ
nantē aīam exalauit. **C**ucia
lus postq̄ ex cūl' nūq̄ se āplis
us visuris abijt nulli m̄t eūdē;
locutus solā in m̄tē lucretiaz
gerebat. et an vnq̄ reuerti pos
set mediū. **V**en̄ t̄q; tandem
ad c̄sarē perusij mar̄tē quez
deinde f̄eraciam & mar̄tā tridē
tum. ostanciam & et h̄afilē se
cutus est ad demū in hungarā
atq; bohemiā. **S**ed vt ip̄e c̄sa
rem. sic eū lucretia sequebatur
in sompnis uullāq; nocte; sibi
q̄c̄ā p̄mittebat. **Q**uā vt obij
se verus amator agnouit. mag
no dolore p̄notus iugebrē v̄s
tem recepit nec solacōnem ad
m̄itē nisi postq̄ c̄sar ex ducali
sanguine v̄ginē sibi tū formos
sam tū castissimam atq; prudē
tem m̄imouio iūxit. **V**ales
amoris ex̄itū. **M**ariane mi amā
tissime nō ficti neq; felicit. quē
qui legeāt p̄culū ex alijs facis
ant qd̄ sibi ex vsu sciet. **N**ec a
matoriū bibere p̄culū studeāt
qd̄ longe plus aloes habet q̄
mellis. **V**ale. **E**x Vienna qn̄
to nonas **J**ulias. **M**illehmoq̄
dūgentehmoq̄diagehmoq̄rtē.

47 Explicuit opusculū Enee
Silij de duob; amātib;

47 Epistola Enee filij poet
te laureati Siue **D**ij Pa
pe secundi de amoris reme
dio incipit. *

Eneas. **S**iluius tibi
Ipolite mediolanensi.
Salutē plurimā; dicit
Querebaris meū nocte prete
rita q̄ amori opam dares. nec
debilitatū ac vinctum animus;
soluere posses. **D**ixisti te. nec vir
ginem. nec nuptam. nec viduā
amare. sed mulierē quīs pulch
ram. meretricem tamē quibus li
bet viri p̄c̄ij causa sese subster
nentem. **I**d tibi molestum esse
aiebas. libentq; amorem hunc
velle te postergare. **S**ed viam
modumq; nescire. quo fieri lib
et amore vacuus posses. **N**am
et si plures sacerdotēs consulu
eris. neminem tamen remedia
que tibi videntur efficacia. **A**ptis
lisse dicebas. **S**ogas igitur me
magnisq; p̄c̄ibus efflagitasti
egritudini me vt aliquam affe
rem medelam. **A**c iter ostende
rem tibi. quo posses ardentēs a
moris flammās effugere. **V**a
rebo s̄iderio tuo. salubriaq; pre
bebo tibi ēmedia. si ea amplecti
volueris. nec v̄telor medici ail
pam michi asseribi. **S**i tu obe
dientis egroti personam suscepe
ris. & quis arbitrator. quos consu
luisti lac̄dotes satis tibi fecisse
si p̄cepta tenuisses. q̄ illi s̄derūt

Sed tibi visa fuerunt fortasse
grauia. Nam cum dicerent hu-
ge illam nichil sibi loquaris
nichil de illa audias. Durū ver-
bum visum est. At febricitans
quoq; mutus audit frigida po-
cula sibi negari si tamen sanas
ti vult quod medicus mandat
diligenter obseruet. Tu ergo
mi Ipolite si vis amorem eua-
dere liberq; fieri propria vt que
precipiam facias noscito egro-
tum te esse. maximaq; infirmi-
tate detentum et propter sani-
tatem dura & aspera esse pluri-
ma subeunda. Nepe egrotus est
mi Ipolite omnis qui amat. Ac
ne dū egrotus si mēte etiā cap-
tus atq; insanus et amens. de
amore in quam illicito. Nam
deum colere et amare parentes
vixorem et liberos. vitatus est
non vicij. Sanitatisq; nō egre-
tudinis. At tu amorem illicitum
sequeris. Quid tu esse amorem
de quo iam loquimur credis.
Veteres putarunt illum exuere
vulcanoq; natum puerum ceu
alatum sagittas in manib; ha-
bentem quib; viros ac mulie-
res feriens ardorem dilectiois
infunderet. Apud Virgillum le-
gimus. nūc scio quid sit amor
duris in cotibus illum ismatus
aut radope aut extremi saramā-
tes nec generis nū puez. Nec
sagumis edūt. Sed error hic
mortal' populi fuit qui vitatē

attingere nō potuit. Amor vt in
tragedijs inqt Deū. Nichil
aliud est nisi vis qdā mag' mē-
tis blādusq; animi calor. q' iu-
uēta gignit. luxu. ocio. et mē le-
ta fortune bona nutritur. Sic
mentem hominis eripit. iudici-
um omne puerit. sensum ebe-
tat. animum extinguit. Namq;
cum mulierem diligis nō in te
sed in ea viuus. quid igit' prius
est q' viuētem non viuere. q'
sensum habentem nō sentire. q'
oculis predictū non videre. Equi-
dem qui amat in alium muta-
tur vicum. nec loquitur nec fa-
cit que ante solebat. Vnde par-
meno apud terentium dñ boni
quicquid hoc morbi est. Adeo
homines immutas ex amore vt
non cognoscas eundem esse pu-
tat comitus morbum esse amo-
rem. nec male putat. Nam et
apud macrobium luxuriā que
vel mater amoris est. vel filia de-
terimi morbi partem. Ipcra-
tes dicit hic morbus plerumq;
iuuenes aggredatur. sed vix s-
quoq; senesq; vixat tantoq; pe-
liculo hor et risu dignior est. qn-
to psona que capta ē etate. aut
sāa cenlet p̄stāciōr. Cum ergo
Ipolite captus sis. amorq; ser-
uias. Scias te morbosum esse
si morbosus es. libeāri stude. Nā
quis morbum patitur qui curā
re nō velit. sane vt morbus gra-
uior est acerbior. p̄iculis hor eo

in orbe si maior e de salute tua
Tua infirmitas magna est sic
et cure diligencia magna. Cogi
ta mi Ipolite q in statu es. Tu
nihil te estimas quicquit tibi
euemiat leue est. Solum super
amica anxius es. Non paren
tes no necessarios no benefacto
res magnificas. Solum amicus
in amica est. Illam amas illam
promoues. Illam somnias. De
illa cogitas. De illa loqueas. De
illa suspiras. Nichil agis quin
memoria eius habeas. Et stul
ticiam amenciam morbumq; de
ternum an non est pceda cu
ra. quis non sanari hoc morbo
velit. Ceterum ad salutem tua
hec sunt necessaria. Ipolite que
si feceris sanus es. Si neglex
eris sepelietis in morbo tuo. nec
te quisquam iuuare poterit. Co
gita primum quam remote a p
ceptis dei recessisti. qui cum de
beres deum ex toto corde dilige
re creaturam amasti. Et in ea om
nem tuam dilectionem et ob
lectacionem posuisti. Sic enim
factus es ydolorum cultor. nam
qui creaturam deo preponit ydo
latra est. negabis te ydolatriam
esse. quasi non p pms creatori
creatum. At si verum fateri vis
plus tuam amicum diligis qua
deum. Nam que deus mandat
negligis. postergas. contemnis.
que vult amica. suma cum dili
gencia curas adimplere. Et hoc

nempe est preferre muliere deo
Deu quam magnum est malū
quam periculosum quam dete
stabile creaturam sic amare vt
deum parūhas. Deus cum es
les nihil te aliquid esse fecit.
nec te lapidem. nec te ferrum.
nec te gentilem. nec iudeū. S; vt
hominem xpistianum fecit. Et
posses scire diuina sacramenta
et viam qua itur in celum. Ipe
quoq; deus cum ad culpā pri
mi parētis tu et ceteri homines
paradisum amissis. nasci pro
te voluit fieri homo. capi. cedi.
vitupari. crucifigi. mori. Ac suo
te precioso redimere sanguine.
Et quam magna ingratitude est
iniquitas. inhumanitas. feritas
hunc qui tanta pro te fecerit.
propter vilem relinquere muli
erculam. hoc satis te ceterosq;
xpianos monere deberet vt
omissis amoribus illicitis deo so
li seruirent. Sed cogita vlti
us quid agis mi Ipolite. pulch
ra tibi videtur amica tua. nec no
venusta. ita q mil supra. Credis
ne tu q ipsa semper permaneat
pulchra. hęc forma fugax. vt i
quit Tragedus. Mulier que
hodie formosa est. cras diffor
mis erit. Quid tu bona perpetua
et immutabilia. pro cadu
cis transitorijs inutabilibusq;
permutas. Sic vt putas spec
tabili forma mulier leue hoc
bonum est. Nichil enim forma

mulieris Et in modis fit aduersa
Castitas est vt habemus apud
poetas nec non etiam apud sa-
cram scripturam que pulchram
feminam laudat non forma
Tu non castitatem sequeris
sed solum formam amas. For-
ma enim hec vti flos agri deci-
dit si sola mane rubea sero lang-
uestit. Nihil formosius est vir-
tute atq; honestate. Si hec in-
ueneris multo tibi formosior
videretur quam tua sit amica
Et enim nec lucifer nec herpe-
rus tam decorus est quam ip-
sa facies honestatis quam qui
reliquit propter mulierem. Cri-
stina oro quam sit delirus et
amens. Ceterum ipolite vt tra-
non multis vtar. Sed quam
amas mulier non tua sola est
cum plures eam mulierem ha-
bent nec ipsa te solum amat
Sed alios quoq; amat. Quid
tu in turba vis facere. Cogita
te iam esse in vespero iam se-
nem iam morti proximum
vis ne cum iuuenibus conten-
dere vis cum robustis pugna-
re. Quid tibi in eo prelio que-
ris in quo victor succubus mag-
na res est virum senem a iue-
nibus extorquere mulierem. Si
tam es potens vt extorqueas
viciasti cum prelium huiusmodi
fit vt vincens succubat. Quid
est oro mulier nisi iuuentus

epilata virorum rapina. Pe-
num mores patamoni deuotas
trip honoris pernicias. pabulum
dyaboli. Janua mortis. Infero-
ni supplementum. Cogita mi ip-
olite quot mala per mulieres il-
las euenerunt. Cum Salomo
Cu Holofernes tum Samp-
son per mulierem decepti fuerit
Non te credas sic fortem esse
vt non illudaris. Sed quans-
to viris illis debiliores. Incau-
sicio imprudencio. tanto te ab
eo loco semoue in quo potes de-
cipi. Nichil est mulieris amice
qui cum peccato est non est in
muliere stabilitas. Que nunc
te amat. cras alium amabit
et vna tecum amabit alios
quid tu huc amorem exisimes
qui in plures diuisus est. Nul-
la mulier tam fixe aliquem ama-
uit que veniente nouo proco no-
uisq; vel precibus vel muneribus
non mutauerit amorem.
Mulier est animal in pfectum
Vadium fallax multis morbis
passionibusq; subjectum. sine
fide. sine timore. sine constan-
cia. sine pietate. De his loquor
mulieribus que arces admittunt
amores nunq; hec stabi-
les sunt. Namq; vt semel a
recto tramite recesserunt. Jam
se liberas arbitranur vt quo-
cuq; vident vagent nec amplius
vel aia vel maior timore habent

Voluptatem tibi qui iam senio
exhaustus es parum placere.
Nam quod ne dum tibi antiq̄ iā
et arido sed iuueni humecto il
la mepra et spurcida voluptas
cōferre pōt quā mox penitudo cō
sequit̄. **A**n nō maḡ res est amo
nicō illa ac citacō huc cōminacō
quedā que post peccatū euesti
gio mentē hoīs cruciat. q̄ in
quus est homo q̄ toties amoni
tus non q̄scit. qui penitus non
emēdat. qui correctus non effi
ciē melior. q̄d ille actus carnal
opae nisi carnis interitū vtinā
solaz carnē intimet et nō occi
dēt aīaz. **A**t duo cū inuicē coe
unt vix atq; feia q̄h duo vasa te
stea nichil vident que inter se
cōfricēt donec rumpant et ad
nichilū redigant. **T**u tñ non
mcoitū sed in visu hmoneq; for
sitan oblectaris. q̄d oblecto in
visu est tam pulchri vt non in
uenies aliq̄d pulchrius. **D**ulch
ritudo quā debemus querere in
celo est. **C**ui nulla pōt res mun
dana cōparari. **I**n illis omīs p
fecō est mundana semp dimi
nuta sūt. illa p̄petua. hec caduca
illa fixa. hec fluxa. hanc quā tu
miraris formā paululū quid fe
bās eripiet tibi. **A**ut si morbus
iste actu abfuerit senectus nō
deceat que illā tenere succi ple
nāq; faciē rugosam crispamq;
reddat sicut illa que nūq; miā
us membra de cur su tēporis an

dam̄ squalida fetore ac spur
cicie plena. non oculi splendore
suabunt. fetebit os. collum in
curuabit. **C**orpus vndiq; sicco
et arido trūco fiet simile. **C**ogit
ta hec et auerte spem prius fu
ge q̄ priucis. multo enim me
lius est rem cōtempnē q̄ p̄dē.
Iam vero de hmone suauū dul
ci placido et melliflūo quo te di
cis oblectari admodum miroz.
Quid enim hmone muliebris in
se dulce habet. quid dicit tibi
amica. **N**emp̄ aut querit̄ aut
ploreat aut minatur aut tibi in
anes fabellas ēfert. **D**icit quid
cum vicina fecerit. quod som
niauerit. quot oua gallina pepe
rit. quibz floribz secta compo
nunt. **O**mnis sermo mulieris
de te vana leuiq; est. **I**n quo
qui oblectatur et ipsum leuem
oprit̄ esse. **N**arrat tibi non
nunq; se et cum alio amatore
et quo pacto iauerit quid do
mi receperit quam cenam habu
erit. quibus voluptatibus fue
rit vsa. quibz verbis oesa. que
res non gaudiū tibi sed crucia
tum afferunt. **S**ed accipe que
velis gaudia in sermone amice
ecis ne tam amens rācomisq; in
ops vt non magis in alicuius
docti viri verbis sermombusq;
literis r̄ isone omīa simul que
in amore sūt gaudia. rursusq;
tedia ml̄ta ista. pauca illas ēpe
ries vtrāq; illius sententiā dices

Quia parū mellis in multo felle
morsum inquit amorē esse. Cū
ergo **I**polite totus amor s̄ quo
loquimur. vanus. asper. amar/
rus. damnosusq; sit. et homi/
nē morbo grauissimo teneat au/
randum est vt ab eo libereris.
Cura autē ea est vt menti tue p/
suadeas malum esse amorem.
Post hec declines amice ser/
monem. ocium fugias in nego/
cio semper sis. viros bonos qui
te instruant sequaris. nulli lus/
do. nulli conuiuio inter sis. **S**i
q̄d largita est amica abste ab/
icias. nichil p̄nes te q̄d illius
sit puta illam esse nuncū dia/
boli. qui te perdere velit. **S**int in
memoria p̄risti beneficia que
tibi impendit. **C**ogita quod be/
nefacienti premia in celestib; se/
dib; et quot male facienti sup/
plicia apud inferos p̄parata sūt.
Cogita dies tuos assidue fieri
breuiorē. instareq; semp vlti/
mum. **C**ogita quia irrisui est q̄
amat et presertim vir euo ma/
turo. **C**ogita instabilem mulie/
ris animū cogita perdicionem
temporis quo nichil est precio/
sius. **C**ogita dissipaciones ho/
norum. **C**ogita vitam qua viu/
mus breuissimam in hoc seculo
quā voluptatib; sit dedita et
in alio mundo quē inquiramus
nullum esse vite finem. **N**ec si
tecum sedule cogitaueis p̄cep/
taq; ista tenueris amorem quo

cruciaris a te breui tempore res/
legabis. virumq; alium te pre/
stabis deo gratum celoq; dig/
num. **V**ale hec habui que nūc
saptim contra amorem dicerem
alias vbi ocium fuerit pluribo
te amonebo. **I**tecum vale et q̄d
tibi damno est auertere stude.
Ex vienna secundo calendā ia/
nuarij. Anno domini millesimo
quadringentesimoquadrage/
simotercio.

Amoris remedium finit

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Handwritten text or signature in the middle of the page.

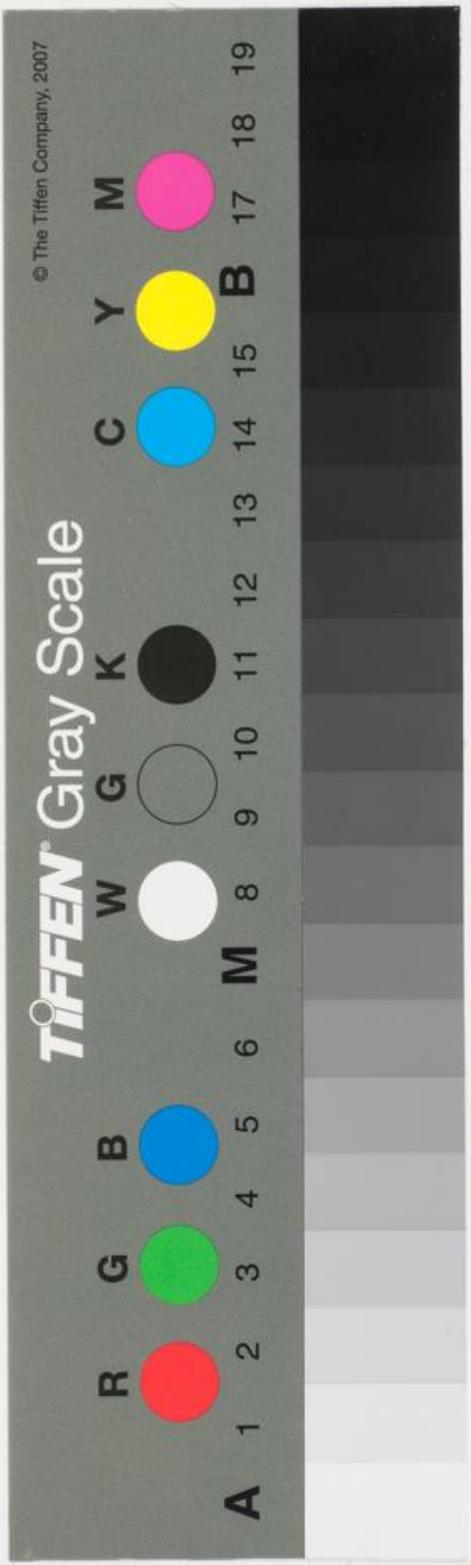
Main body of faint, illegible text on the right side of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Faint handwritten text or signature at the bottom of the page.

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

- A 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
- R 2 Red
- G 3 Green
- B 4 Blue
- M 6 Magenta
- W 8 White
- G 9 Gray
- K 11 Black
- C 14 Cyan
- Y 15 Yellow
- M 17 Magenta

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

